

سُورَةُ لُقْمَانَ

သို့မေးနိုး ၈၅

လျှောက်ဖတ်

سُورَةُ لُقْمَانَ

សូរ៉េ:ត្ថ ៣១ លុក្ខម៉ាន

"លុក្ខម៉ាន" ជាព្រះនាមរបស់មហាបុរសមួយអង្គ(ﷺ)ដែលអស់ឈ្មោះហ្ន៎(ﷺ)ព្រះរាជទានឲ្យនូវញាណប្រាជ្ញា ។ មាន ៣៤ អាយ៉ាត្ត ។

សូរ៉េ:ត្ថទី ៥៧ យោលតាមលេខរៀងដែលអស់ឈ្មោះហ្ន៎(ﷺ)ដាក់ចុះមក ។ អស់ឈ្មោះហ្ន៎(ﷺ)បានដាក់សូរ៉េ:ត្ថនេះចុះមកនៅឯម៉ាកកាស្ត ។

មគ្គផល - ប្រសិទ្ធភាព

1. ابنُ بَابُوَيْهٍ: بِإِسْنَادِهِ عَنْ عُمَرَ بْنِ جُبَيْرٍ الْعُزْمِيِّ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «مَنْ قَرَأَ سُورَةَ لُقْمَانَ فِي كَلِّ لَيْلَةٍ وَكَلَّ اللَّهُ بِهِ فِي لَيْلَتِهِ مَلَائِكَةٌ يَحْفَظُونَهُ مِنْ إِبْلِيسَ وَ جُنُودِهِ حَتَّى يُصْبِحَ، فَإِذَا قَرَأَهَا بِالنَّهَارِ لَمْ يَزَالُوا يَحْفَظُونَهُ مِنْ إِبْلِيسَ وَ جُنُودِهِ حَتَّى يُمْسِيَ.»** (الْبُرْهَانُ فِي تَفْسِيرِ الْقُرْآنِ ، الْجُزْءُ ٤ ، الصَّفْحَةُ ٣٥٩ . ثَوَابُ الْأَعْمَالِ: ١١٠)

១. [...] ទទួលបានពី អាប៊ូ យ៉ាក្តហ្វារ(ﷺ)ដែលមានវចនៈថា៖ "អ្នកណាសូត្រសូរ៉េ:ត្ថលុក្ខម៉ានរៀងរាល់យប់ អស់ឈ្មោះហ្ន៎(ﷺ)នឹងចាត់ឲ្យមានទេវតាការពារអ្នកនោះ ក្នុងពេលយប់ពីអ៊ីប៊ីស(ﷺ)និងទីពរបស់វា(ﷺ)លុះដល់ព្រឹក ។ បើអ្នកនោះសូត្រសូរ៉េ:ត្ថនេះក្នុងពេលថ្ងៃ ទេវតានឹងការពារអ្នកនោះរៀងរហូតពីអ៊ីប៊ីស(ﷺ)និងទីពរបស់វា(ﷺ)លុះដល់ពេលយប់ ។" (ثواب الأعمال: 110)

***

2. و مِنْ (خَوَاصِّ الْقُرْآنِ): رُوِيَ عَنِ النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) أَنَّهُ قَالَ: «مَنْ قَرَأَ هَذِهِ السُّورَةَ كَانَ لُقْمَانَ رَفِيقَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَ أُعْطِيَ مِنَ الْحَسَنَاتِ عَشْرًا بَعْدَ مَنْ أَمَرَ بِالْمَعْرُوفِ وَ نَهَى عَنِ الْمُنْكَرِ وَ مَنْ كَتَبَهَا وَ سَقَاهَا مَنْ فِي جَوْفِهِ عِلَّةٌ زَالَتْ عَنْهُ، وَ مَنْ كَانَ يُنْزِفُ دَمًا، رَجُلًا أَوْ امْرَأَةً، وَ عَلَّقَهَا عَلَى مَوْضِعِ الدَّمِ، انْقَطَعَ عَنْهُ بِإِذْنِ اللَّهِ تَعَالَى.»** (الْبُرْهَانُ فِي تَفْسِيرِ الْقُرْآنِ ، الْجُزْءُ ٤ ، الصَّفْحَةُ ٣٥٩ . تَجْمَعُ الْبَيَانَ ٤٨٨: ٨ «قَطْعَةً مِنْهُ»)

២. [...] គេបានធ្វើសេចក្តីវាយការណ៍មកពីព្រះសាស្ត្រា(ﷺ)ថា៖ "អ្នកណាសូត្រសូរ៉េ:ត្ថនេះ អ្នកនោះនឹងមានលុក្ខម៉ាន(ﷺ)ជាមិត្តក្នុងថ្ងៃជំនុំជម្រះ ហើយអ្នកនោះនឹងបានទទួលរង្វាន់ដប់ដប់របស់បុគ្គលដែលបានណែនាំឲ្យធ្វើឲ្យល្អនិងហាមធ្វើអាក្រក់ ។ អ្នកណាសរសេរសូរ៉េ:ត្ថនេះក្នុងទឹកឲ្យអ្នកឈឺក្រពះ (ពោះ) ជឹក អ្នកនោះនឹងជាពិជម្ចីនោះ ។ អ្នកណាហូរឈាម ប្រុសឬស្រី ចងសូរ៉េ:ត្ថនេះលើកនៃឯហូរឈាម ឈាមនឹងឈប់ហូរ អាស្រ័យលើការអនុញ្ញាតរបស់អស់ឈ្មោះហ្ន៎(ﷺ) ។"

(مجمع البيان 8: 488 «قطعة منه»)

***

3. و قَالَ الصَّادِقُ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «مَنْ كَتَبَهَا وَ سَقَى بِهَا رَجُلًا أَوْ امْرَأَةً فِي جَوْفِهَا غَاشِيَةً، أَوْ عِلَّةً مِنَ الْعِلَلِ، غُوفِي وَ أَمِنْ مِنَ الْحُمَى، وَ زَالَ عَنْهُ كُلُّ أَدَى بِإِذْنِ اللَّهِ تَعَالَى.»** (الْبُرْهَانُ فِي تَفْسِيرِ الْقُرْآنِ ، الْجُزْءُ ٤ ، الصَّفْحَةُ ٣٥٩ . خَوَاصُّ الْقُرْآنِ: ٦)

៣. អាល់-ស្មីឌ្វិក្កិ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "អ្នកណាសរសេរសូរ៉ាត៍នេះឲ្យប្រុសឬស្រីដែលឈឺពោះ (ក្រពះ) ឬមានជម្ងឺនានា ជម្ងឺនោះនឹងថយចុះ អ្នកនោះនឹងរួចផុតពីជម្ងឺគ្រុនក្តៅ ហេតុអាក្រក់គ្រប់យ៉ាងនឹងចាកឆ្ងាយពីអ្នកនោះ អាស្រ័យលើការអនុញ្ញាតរបស់អល់ឡោះហ្ន៎" (1) وَعَدَّ ۱ (خواص القرآن: 6)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ដោយនូវព្រះនាមអល់ឡោះហ្ន៎ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។

آلَم

១. អាលិហ្វ ឡាំ មីម ។

تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ ﴿٢﴾

២. នេះគឺព្រះឱង្ការនៃព្រះគម្ពីរប្រកបដោយប្រាជ្ញាញាណ

هُدًى وَرَحْمَةً لِّلْمُحْسِنِينَ ﴿٣﴾

៣. ជាព្រះមគ្គទេសន៍ដឹកនាំនិងជាព្រះមេត្តាធម៌[នៃអល់ឡោះហ្ន៎]សម្រាប់បណ្តាអ្នកប្រព្រឹត្តិល្អ

الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٤﴾

៤. ជនដែលធ្វើនមស្ការ[ឬជាអល់ឡោះហ្ន៎] ដែលបរិច្ចាគទាន ដែលជឿជាក់ចំពោះលោកមុខ

أُولَئِكَ عَلَى هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥﴾

៥. ជនដែលបិតនៅលើព្រះមគ្គទេសក៍ដែលមកពីព្រះម្ចាស់ពួកគេ ជនទាំងនេះឯងដែលមានជោគជ័យ [បានដល់សុខុមាលភាព] ។

អត្ថាធិប្បាយអាយ៉ាត៍ ១-៥

1. [نَمْ] قَالَ: وَ قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: نَمْ الْأَلِفُ حَرْفٌ مِنْ حُرُوفِ قَوْلِكَ «اللَّهُ» دُلَّ بِالْأَلِفِ عَلَى قَوْلِكَ: اللَّهُ. وَ دُلَّ بِاللَّامِ عَلَى قَوْلِكَ: الْمَلِكُ الْعَظِيمُ، الْفَاهِرُ لِلْخَلْقِ أَجْمَعِينَ وَ دُلَّ بِالْمِيمِ عَلَى أَنَّهُ الْمَجِيدُ [الْكَرِيم] الْمَحْمُودُ فِي كُلِّ أَعْيَانِهِ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , الجزء ١ , الصفحة ٦٣)

១. ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام (គឺអ៊ីម៉ាអ៊ូស៍ការី صلوات الله عليه والسلام) មានវចនៈថា អាល់-ស្មីឌ្វិក្កិ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "អាលិហ្វ" ជាតួអក្សរមួយតួក្នុងចំណោមតួអក្សរក្នុងសម្ព័ន្ធរបស់លោកដែលថា "អល់ឡោះហ្ន៎" ជាកសិណសាក្សីពេល

លោកថា 'អល់ឡោះហ្ន៎' ។ 'ឡា' ជាការប្តេជ្ញាពេលលោកថា "ព្រះមហាក្សត្រដ៏ឧត្តុង្គឧត្តម ព្រះដ៏មាន ព្រះសព្វានុភាព ព្រះដែលបង្កើតសព្វសារពើ ។" ឯការប្តេជ្ញាដោយតួអក្សរ 'មីម' នោះគឺ: "ព្រះអង្គគឺ ព្រះដ៏មហារុងរឿង គឺព្រះដ៏មានព្រះការុញ្ញហឫទ័យ ព្រះដែលជាទិសក្តារបូជាគ្រប់វិស័យ ។" (តាហ្ស៍សៀវ អ៊ីម៉ា ហ្វាសាន់ អាល់-អុស្តការី ហ្វាខ្លីស្ទ្រ ៣៣) 29:1

***

2. فِي كِتَابِ مَعَانِي الْأَخْبَارِ بِإِسْنَادِهِ إِلَى سُفْيَانَ بْنِ سَعِيدِ التَّوْرِيِّ عَنِ الصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلَامُ حَدِيثٌ طَوِيلٌ يَقُولُ فِيهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَمَا «الم» فِي أَوَّلِ الْبَقْرَةِ، فَمَعْنَاهُ أَنَا اللَّهُ الْمَلِكُ. (تفسير نور الثقلين ، الجزء ١ ، الصفحة ٢٦)

២. នៅក្នុងសាត្រា ម៉ាអុនី អាល់-អាក្តុបារ យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានដែលឡើងទៅដល់ ស៊ីហ្វយ៉ាន ប៊ិន សាអ៊ីដូ អាល់-ស្មៅរី គេបានរាយការណ៍តមកពី អាល់-ស្ទ្រិក^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានវចនៈនៅក្នុងហ្វាខ្លីស្ទ្រ វែងមួយថា: "ឯ "អាលិហ្វ ឡា មីម" នៅដើម "អាល់-បាក្លីរ៉េ:ត្ថ" នោះមានអត្ថន័យថា: "អញ អល់ឡោះហ្ន៎ ព្រះមហាក្សត្រ ។" (تفسير نور الثقلين) វគ្គ២ ហ្វាខ្លីស្ទ្រ៥) 29:1

***

3. وَ بِإِسْنَادِهِ إِلَى أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: «الم» هُوَ حَرْفٌ مِنْ حُرُوفِ إِسْمِ اللَّهِ الْأَعْظَمِ الْمَقْطَعِ فِي الْقُرْآنِ، الَّذِي يُؤَلِّفُهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ الْإِمَامُ، فَإِذَا دَعَا بِهِ أَجِبَ ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِلْمُتَّقِينَ قَالَ: بَيِّنٌ لِشَيْعَتِنَا الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَ يَقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَ يُؤْتُونَ زَكَاةَهُمْ يُنْفِقُونَ قَالَ: مِمَّا عَلَّمْنَاهُمْ يَبْتُونَ وَ مِمَّا عَلَّمْنَاهُمْ مِنَ الْقُرْآنِ يَتْلُونَ. (تفسير نور الثقلين ، الجزء ١ ، الصفحة ٢٦)

៣. យោលលើបណ្តាញព័ត៌មានដែលឡើងទៅដល់ អាចូ បាស្មៀវ ដែលបានរាយការណ៍តមកពី អាចូ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានវចនៈថា: "អាលិហ្វ ឡា មីម ជាតួអក្សរក្នុងចំណោមតួអក្សររបស់ព្រះ នាមដ៏ត្រចះត្រចង់របស់អល់ឡោះហ្ន៎^{عز وجل} សរសេរកាត់នៅក្នុងគូរអាន ដែលមានចម្រុះទាំង រស្មីលុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه وآله} និងអ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} នៅក្នុងនោះ ។ ប្រសិនបើអស់ព្រះអង្គ^{عليهم السلام} អង្វររូងស្លុងដោយតួអក្សរ ទាំងនេះ គេនឹងឆ្លើយតបអស់ព្រះអង្គ^{عليهم السلام} ។" (تفسير نور الثقلين) វគ្គ២ ហ្វាខ្លីស្ទ្រ៥) 29:1

***

4. وَ رَوَى أَبُو إِسْحَاقَ التَّعَلْبِيُّ فِي تَفْسِيرِهِ مُسْنَدًا إِلَى عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: سَمِعْتُ جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ الصَّادِقَ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنْ قَوْلِهِ «الم» فَقَالَ فِي الْأَلْفِ سِتُّ صِفَاتٍ مِنْ صِفَاتِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ:

៤. គេបានឲ្យដឹងតមកពី អាចូ អ៊ីសហ្វាត្តូ អាល់-ស្មាអុលបី នៅក្នុងសេចក្តីអធិប្បាយរបស់លោក ដែលថ្លែងតមកពីអុលី^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន មូសា អាល់-រីដ្ទី^{صلوات الله عليه والسلام} ថា គេបានសួរយ៉ាត្តក្តហ្វារ^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន មូហ្វាម៉ាដូ អាល់-ស្ទ្រិក^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎^{عز وجل} "អាលិហ្វ ឡា មីម" ។ ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា: "អាលិហ្វ" ប្រកបដោយប្រាំមួយគុណបុណ្យបារមីក្នុងចំណោមគុណបុណ្យបារមី (صفات) របស់ អល់ឡោះហ្ន៎^{عز وجل} គឺ:

«إِبْتِدَاءٌ» فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ إِنْبَدَأَ جَمِيعَ الْخَلْقِ وَ الْأَلْفُ إِنْبَدَاءُ الْحُرُوفِ

-ព្រះ "ដើមដំបូងបង្អស់" (الْأَيْدِ) ។ អល់ឡោះហ្ន៎ចាប់ផ្តើមបង្កើតសព្វសារពើ ហើយ 'អាលិហ្វ' ជាតួអក្សរដំបូងបង្អស់ ។

وَ «الْأَيْدِ» فَهُوَ عَادِلٌ غَيْرَ جَائِرٍ، وَ الْأَيْفُ مُسْتَوْفَى ذَاتِهِ،

-ព្រះ "ដែលត្រង់" (الْإِسْتَوَاءُ) ។ ព្រះអង្គត្រឹមត្រូវ និងមិនអយុត្តិធម៌ទេ ហើយតួអក្សរ 'អាលិហ្វ' ជាតួអក្សរត្រង់ក្តី ។

وَ «الْإِسْتَوَاءُ» فَاللَّهُ فَزْدٌ وَ الْأَيْفُ فَزْدٌ

-ព្រះ "ឯកោ" (الْإِنْفِرَادُ) ។ អល់ឡោះហ្ន៎ជាព្រះតែមួយគត់ ឯ 'អាលិហ្វ' ជាតួអក្សរឯកោ ។

وَ «اتِّصَالَ الْخَلْقِ بِاللَّهِ» وَ اللَّهُ لَا يَتَّصِلُ بِالْخَلْقِ وَ كُلُّهُمْ يَخْتِاجُونَ إِلَيْهِ وَ اللَّهُ غَنِيٌّ عَنْهُمْ، وَ الْأَيْفُ كَذَلِكَ لَا يَتَّصِلُ بِالْحُرُوفِ وَ الْحُرُوفُ مُتَّصِلَةٌ بِهِ وَ هُوَ مُنْقَطِعٌ عَنْ غَيْرِهِ،

- "ទំនាក់ទំនងរបស់សព្វសារពើដែលត្រូវបង្កើតឡើងជាមួយអល់ឡោះហ្ន៎ (اتصال الخلق بالله) ។ សត្វលោក (សព្វសារពើដែលអល់ឡោះហ្ន៎បានបង្កើតមក) មានទំនាក់ទំនងជាប់នឹងអល់ឡោះហ្ន៎ ឯអល់ឡោះហ្ន៎ ពុំមានទំនាក់ទំនងជាប់នឹងសត្វលោកនោះទេ ។ សត្វលោកទាំងអស់ត្រូវការព្រះអង្គ ឯព្រះអង្គ មិនពឹងផ្អែកលើសត្វលោកនោះទេ ។ 'អាលិហ្វ' ក៏មិនទៅជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងអក្សរឯទៀតដែរ ចំណែកឯអក្សរឯទៀតមកទាក់ទងជាមួយអាលិហ្វ ហើយដាច់ឡែកពីអក្សរឯទៀត ។

وَ اللَّهُ تَعَالَى بَائِنٌ بِجَمِيعِ صِفَاتِهِ مِنْ خَلْقِهِ، وَ مَعْنَاهُ «مَنْ الْأَيْفَةُ» فَكَمَا أَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ سَبَبُ الْخَلْقِ فَكَذَلِكَ الْأَيْفُ عَلَيْهِ تَأَلَّفَتْ الْحُرُوفُ وَ هُوَ سَبَبُ الْفَتْحِهَا. (تفسير نور الثقلين ، الجزء ١ ، الصفحة ٣٠)

-ព្រះ "ទីទៃ" ។ ព្រះគុណសម្បត្តិរបស់អល់ឡោះហ្ន៎ជាចម្រុះចំពោះសត្វលោកទាំងអស់របស់ព្រះអង្គ មានន័យដាច់ឡែក "ពីសម្ពន្ធ" ។ ព្រោះតែអល់ឡោះហ្ន៎ជាដើមហេតុធ្វើឲ្យមានសម្ពន្ធរវាងសត្វលោកទាំងឡាយ "អាលិហ្វ" ក៏ស្រដៀងនេះដែរ វាជាសម្ពន្ធរវាងតួអក្សរនានា ហើយវាជាដើមហេតុនៃការជិតស្និទ្ធ (គឺការតភ្ជាប់គ្នារវាងតួអក្សរទាំងឡាយ) (តាហ្វៈសៀរ នូវ អាល់-ស្វាត្វីឡែន រក្ស ២ ហ្វាឡីស្វាត្វី 3:1)

29:1

***

5. فَلَمَّا جَاءَ أَبُو ذَرٍّ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ قَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ: يَا أَبَا ذَرٍّ إِنَّكَ أَحْسَنْتَ طَاعَةَ اللَّهِ، فَسَحَّرَ اللَّهُ لَكَ مَنْ يُطِيعُكَ فِي كَفِّ الْعَوَادِي عَنْكَ، فَأَنْتَ مِنْ أَفْضَلِ مَنْ مَدَحَهُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ بِأَنَّهُ يُقِيمُ "الصَّلَاةَ". (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام ، الجزء ١ ، الصفحة ٧٣)

៥. កាលអាហ្ន៎ ស្វាត្វីបានមកជួបរឺស្វិលុលឡោះហ្ន៎ រឺស្វិលុលឡោះហ្ន៎បានប្រាប់លោកថា៖ "អាហ្ន៎ ស្វាត្វីអើយ ការអនុវត្តន៍របស់លោកចំពោះតាមអល់ឡោះហ្ន៎នោះប្រសើរបំផុត ។ ដូច្នោះ៖

المؤمن؟

នេះពីព្រោះបណ្តាមិត្តយើង عليهم السلام និងស្រីអាស៊ុយើង عليهم السلام ជាគ្នាយើង عليهم السلام តែយើងទាំងអស់ عليهم السلام ជាខ្លួនតែមួយ ។ ត្រូវហាមលើក្រុមយើង عليهم السلام មិនឲ្យទទួលស្លាកាត់និងស្រីដូរក្លោះតួទេ ។ តែអ្វីដែលលោកឲ្យទៅបងប្អូនដូចគ្នារបស់លោក គឺអស់បុគ្គលឈ្មោះយល់នោះ វាជាទង្វើត្រឹមត្រូវ ។ ចូរដកពួកគេចេញពីស្លាកាត់និងស្រីដូរក្លោះតួ ចូរលើកតម្កើងពួកគេដោយកុំស្រោចកម្រៃលកខ្លក់របស់អស់លោកទៅលើពួកគេ ។ តើមានអ្នកណាម្នាក់ក្នុងចំណោមអស់លោកទេដែលចង់សំអាតខ្លួនឯងដោយស្រោចកម្រៃលកខ្លក់ទៅលើបងប្អូនខ្លួន អ្នកមុននោះ ?

إِنَّ وَسَخَ الذُّنُوبِ أَعْظَمُ مِنْ وَسَخِ الْبَدَنِ، فَلَا تُوسِّخُوا بِهَا إِخْوَانَكُمْ الْمُؤْمِنِينَ. وَ لَا تَقْصِدُوا أَيْضاً بِصَدَقَاتِكُمْ [الْمُخَالِفِينَ] الْمَعَانِدِينَ لِآلِ مُحَمَّدٍ، الْمُحِبِّينَ لِأَعْدَائِهِمْ، فَإِنَّ الْمُتَصَدِّقَ عَلَى أَعْدَائِنَا [كَالسَّارِقِ فِي حَرَمِ رَبِّنَا عَزَّ وَ جَلَّ وَ حَرَمِي. قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ فَالْمُسْتَضْعَفُونَ مِنَ الْمُخَالِفِينَ الْجَاهِلِينَ، لَا هُمْ فِي مُحَالَفَتِنَا مُسْتَبْصِرُونَ وَ لَا هُمْ لَنَا مُعَانِدُونَ؟ قَالَ: فَيُعْطَى الْوَاحِدُ [مِنْهُمْ] مِنَ الدَّرَاهِمِ مَا دُونَ الدِّرْهِمِ، وَ مِنَ الْخُبْزِ مَا دُونَ الْرَغِيفِ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , الجزء ١ , الصفحة ٧٩)

កម្រៃលកខ្លក់នៃបាបធ្ងន់ជាងកម្រៃលកខ្លក់នៃខ្លួនប្រាណទៅទៀត ។ ដូច្នោះចូរកុំដាក់វត្ថុនេះទៅលើបងប្អូនមុនរបស់អស់លោកឡើយ ។ ចូរកុំដាក់ទាន (ស្រីដូរក្លោះតួ) និងឲ្យស្លាកាត់ទៅពួកសត្រូវទទឹងរឹងរួសរបស់បណ្តាកូនចៅ عليهم السلام របស់មូហាំម៉ាដូ عليه وآله ឡើយ និងពួកណាដែលស្រឡាញ់ពួកសត្រូវរបស់ពួកគេ عليهم السلام ពីព្រោះវាប្រៀបបាននឹងចោរលួចនៅក្នុងព្រះមហាក្រឹះរបស់ព្រះម្ចាស់ عليه وآله យើងនិងព្រះមហាក្រឹះខ្ញុំ عليه وآله ។" គេបានទូលថា៖ "វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ عليه وآله អើយ ចំណែកឯបុគ្គលទន់ខ្សោយក្នុងចំណោមពួកសត្រូវយើង គឺពួកមិនដឹងអ្វី ដែលមិនឃើញជាបុគ្គលដែលប្រឆាំងយើងទេ ដែលមិនស្អប់យើងទេនោះ?" ព្រះអង្គ عليه وآله មានព្រះវចនៈថា៖ "បើជាប្រាក់ ចូរឲ្យទៅពួកគេនោះតិចជាងមួយដៀវហ្ន៎ បើជាបាយ (គឺនំបាំង) ចូរឲ្យតិចជាងមួយចាន (គឺតិចជាងមួយនំបាំង)" ។ (1) (التفسير الإمام العسكري (عليه السلام))

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْتَرِي لَهْوَ الْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًا أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٦﴾

៦. មានមនុស្សខ្លះជាវន្តវសម្តីឥតខ្ចីសារ ដើម្បីនឹងធ្វើឲ្យ[អ្នកដទៃ]លម្អៀងចេញពីព្រះមាតាអស់ឡោះហ្ន៎ដោយគ្មានការចេះដឹង និងចំអកឲ្យព្រះមាតានោះ ។ ជនទាំងនេះនឹងទទួលទណ្ឌកម្មដ៏ថោកទាប ។

وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِ آيَاتُنَا وَ لِيَ مُسْتَكْبِرًا كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا كَأَنَّ فِي أُذُنَيْهِ وَقْرًا فَبَسَّرَهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٧﴾

៧. ពេលគេសូត្រព្រះឱង្ការយើងឲ្យអ្នកនោះស្តាប់ អ្នកនោះបែរក្រោយយ៉ាងក្រអឺតក្រទម ហាក់ដូចជាអ្នកនោះមិនឮព្រះឱង្ការទាំងនោះទេ ហាក់ដូចជាអ្នកនោះត្រចៀកថ្លង់ ។ ដូច្នោះចូរអ្នកប្រាប់អ្នកនោះថានឹងមានទណ្ឌកម្មដ៏ឈឺចាប់ ។

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتُ التَّعِيمِ ﴿٨﴾

៨. [រីង]ជនណាដែលមានសទ្ធា ដែលធ្វើអំពើល្អ សួនសួគ៌បរមសុខនឹងបានទៅលើជននោះ:

خَالِدِينَ فِيهَا وَعَدَّ اللَّهُ حَقًّا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٩﴾

៩. ជននោះនឹងបិតនៅក្នុងសួនសួគ៌បរមសុខនោះជានិច្ចអនន្ត ។ ព្រះសន្យារបស់អស់ឡោះហ្ន៎គឺការពិត ។ ព្រះអង្គគឺព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិបូជ្ជ ព្រះអង្គគឺព្រះមុនិរាជ ។

អត្ថាធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៦-៩

1. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عِدَّةٍ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي حَمْزَةَ، عَنْ أَبِي بصيرٍ، قَالَ سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ (عليه السلام): عَنْ كَسْبِ الْمُتَعَبِّاتِ. فَقَالَ: «الَّتِي يَدْخُلُ عَلَيْهَا الرَّجَالُ حَرَامٌ، وَ الَّتِي تُدْعَى إِلَى الْأَعْرَاسِ لَيْسَ بِهِ بَأْسٌ، وَ هُوَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ” وَ مِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْتَرِي هُوَ الْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ “».

១. [...] អាច្ចិ បាស្រៀវបានថាខ្ញុំបានសួរអាច្ចិ យ៉ាក្នុងប្បារ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីការរកប្រាក់បានរបស់អ្នកច្រៀង ។ ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "នោះគឺអ្វីដែលបុរសចូលទៅរក ត្រូវហាម[បុរសប្រកបរបរចម្រៀង] តែ[ការច្រៀង]ដែលនាង (គឺស្រ្តី) ត្រូវអញ្ជើញនៅក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍ [ក្នុងចំណោមនារីអ្នកចម្រៀងនារី] មិនមានបញ្ហាទេ ។ នេះគឺព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎^ع, [៣១:៦] មានមនុស្សខ្លះជាវន្តវសម្តីឥតខ្លឹមសារដើម្បីនឹងធ្វើឲ្យ[អ្នកដទៃ]លម្អៀងចេញពីព្រះមាគ៌ាអស់ឡោះហ្ន៎ដោយគ្មានការចេះដឹង ។" (الكافي 5: 1/119)

***

2. وَ عَنْهُ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِسْمَاعِيلَ، عَنِ ابْنِ مُسْكَانَ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام)، قَالَ: سَمِعْتُهُ يَقُولُ: «الْغِنَاءُ مِمَّا وَعَدَّ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ عَلَيْهِ النَّارَ». وَ تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ: ” وَ مِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْتَرِي هُوَ الْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَ يَتَّخِذَهَا هُزُؤًا أَوْلَيْكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ “.

២. [...] ទទួលបានពីមូហ្គាម៉ាដូ ប៊ិន មុស្តីមដែលបានឲ្យដឹងថា៖ "ខ្ញុំបានឮអាច្ចិ យ៉ាក្នុងប្បារ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ការច្រៀងនៅក្នុងចំណោមអំពើដែលអស់ឡោះហ្ន៎^عបានត្រៀមភ្លើងនរកទុកឲ្យ ។" ហើយព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} បានសូត្រសូរ៉េវ៉ះត្តិ៖ [៣១:៦] មានមនុស្សខ្លះជាវន្តវសម្តីឥតខ្លឹមសារដើម្បីនឹងធ្វើឲ្យ[អ្នកដទៃ]លម្អៀងចេញពីព្រះមាគ៌ាអស់ឡោះហ្ន៎ដោយគ្មានការចេះដឹង ហើយចំអកឲ្យព្រះមាគ៌ានោះ ។ ជនទាំងនេះនឹងទទួលទណ្ឌកម្មដ៏ថោកទាប ។" (الكافي 6: 4/431)

***

3. وَ عَنْهُ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ مِهْرَانَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام)، قَالَ: سَمِعْتُهُ يَقُولُ: «الْغِنَاءُ مِمَّا قَالَ اللَّهُ: ” وَ مِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْتَرِي هُوَ الْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ “».

៣. [...] ទទួលបានពី ម៉ាសូរ៉េវ៉េ ប៊ិន មូហ្គាម៉ាដូដែលបានថា៖ "ខ្ញុំបានឮ អាច្ចិ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ការច្រៀងនៅក្នុងចំណោមអំពើដែលអស់ឡោះហ្ន៎^عមានព្រះបន្ទូលថា៖ [៣១:៦] មានមនុស្សខ្លះជាវន្តវសម្តីឥតខ្លឹមសារដើម្បីនឹងធ្វើឲ្យ[អ្នកដទៃ]លម្អៀងចេញពីព្រះមាគ៌ាអស់ឡោះហ្ន៎ ។"

(الكافي 6 : 431 / 5)

***

4. الرَّحْمَنِيُّ فِي (رَبِيع الْأَبْرَارِ): عَنْ أَبِي أُمَامَةَ، قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ): «لَا يَجِلُّ تَعْلِيمُ الْمُعْتَبَاتِ، وَ لَا يَبْعَثُهُنَّ، وَ لَا شِرَاؤُهُنَّ، وَ لَا التَّجَارَةُ فِيهِنَّ، وَ تَمْنَهُنَّ حَرَامٌ، وَ مَا أَنْزَلْتُ عَلَيَّ هَذِهِ الْآيَةَ إِلَّا فِي مِثْلِ هَذَا الْحَدِيثِ: ” وَ مِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْتَرِي هُوَ الْحَدِيثَ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ “».

៤. [...] ទទួលបានពី អាប៊ូ អាម៉ាម៉ាស៊ុដដែលបានថាវិស្វលុលឡោះហ្ន៎^ﷺមានព្រះវចនៈថា៖ "មិនអនុញ្ញាតឲ្យបង្ហាត់បង្រៀនច្រៀងទេ មិនអនុញ្ញាតឲ្យទិញចម្រៀង[ឬអ្នកច្រៀង]ទេ មិនអនុញ្ញាតឲ្យលក់ចម្រៀង មិនអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើធុរកិច្ចពាក់ព័ន្ធនឹងចម្រៀងទេ ការចែកជូញជូរចម្រៀងត្រូវហាម ។ អាម៉ាស៊ុដនេះមិនត្រូវដាក់មកឲ្យខ្ញុំ^ﷺ ខុសពីអ្វីដែលដូចការនិយាយនេះទេ គឺ៖ [៣១:៦] មានមនុស្សខ្លះជានិរន្តរសម្តីឥតខ្ចីមសារដើម្បីនឹងធ្វើឲ្យ[អ្នកដទៃ] លម្អៀងចេញពីព្រះមាតាអល់ឡោះហ្ន៎ ។

قَالَ: «وَالَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ، مَا رَفَعَ رَجُلٌ عَقِيرَةً صَوْتَهُ بِالْعِنَاءِ إِلَّا بَعَثَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ عِنْدَ ذَلِكَ شَيْطَانَيْنِ: عَلَى هَذَا الْعَاتِقِ وَاحِدًا، وَ عَلَى هَذَا الْعَاتِقِ وَاحِدًا، يَضْرِبَانِ بَأَرْجُلَيْهِمَا فِي صَدْرِهِ، حَتَّى يَكُونَ هُوَ الَّذِي يَسْكُتُ». ** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٤ صفحة : ٣٦٢ . ربيع الأبرار ٢:٥٩٦)

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ^ﷺមានព្រះវចនៈថា៖ "សូមស្ស្តីចំពោះព្រះ^ﷺដែលបានចាត់បញ្ជូនខ្ញុំ^ﷺមកជាមួយការពិត ពេលបុរសបន្លឺសម្លេងច្រៀងអល់ឡោះហ្ន៎ចាត់បញ្ជូនស្ត្រីតូនពីរមករកអ្នកនោះក្នុងពេលច្រៀងនោះ [ស្ត្រីតូន]មួយនៅលើស្មានោះ [ស្ត្រីតូន]មួយនៅលើស្មានោះ [ស្ត្រីតូន]ទាំងពីរនេះច្រំជើងទាំងពីរបស់ពួកវាលើទ្រូងអ្នកច្រៀងនោះលុះត្រាតែអ្នកនោះស្ងាត់មាត់ ។" (ربيع الأبرار 2: 596)

***

5. ** قَالَ: وَ فِي رِوَايَةِ أَبِي الْجَاوِدِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِهِ: ” وَ مِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْتَرِي هُوَ الْحَدِيثَ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ “: «فَهُوَ النَّصْرُ بْنُ الْحَارِثِ بْنِ عَلْقَمَةَ بْنِ كَلْدَةَ مِنْ بَنِي عَبْدِ الدَّارِ بْنِ قُصَيْبٍ،

៥. លោក (គឺលោក អ៊ាលី ប៊ិន អ៊ីបរហ៊ូម) មានប្រសាសន៍ថា នៅក្នុងសេចក្តីរាយការណ៍របស់ អាប៊ូ អាល់-យ៉ាវូដូ តមកពី អាប៊ូ យ៉ាក្តុហ្សារ^ﷺអំពីព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ^ﷺ [៣១:៦] មានមនុស្សខ្លះជានិរន្តរសម្តីឥតខ្ចីមសារដើម្បីនឹងធ្វើឲ្យ[អ្នកដទៃ]លម្អៀងចេញពីព្រះមាតាអល់ឡោះហ្ន៎ដោយគ្មានការចេះដឹង ថា៖ "អ្នកនោះគឺ អាល់-ណាដ្ឋារ ប៊ិន អាល់-ហ្សារីស្ស ប៊ិន អ៊ាល់ក្តីម៉ាស៊ុដ ប៊ិន កាឡាដ្ឋាស៊ុដ អ្នកកុលសម្ព័ន្ធ បានអាប់ដ្ឋាល់-ដ្ឋារ ប៊ិន គូស្សយ័ ។

وَ كَانَ النَّصْرُ رَاوِيًا لِأَحَادِيثِ النَّاسِ وَ أَشْعَارِهِمْ، يُقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ” وَ إِذَا تَنَلَى عَلَيْهِ آيَاتُنَا وَ لَى مُسْتَكْبِرًا كَأَنْ لَمْ يَسْمَعْهَا كَأَنَّ فِي أُذُنَيْهِ وَقْرًا فَبَسَّرَهُ بَعْدَآبِ أَلِيمٍ “» . ** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٤ صفحة : ٣٦٣ . تفسير القمي ٢: ١٦١)

អាល់-ណាដ្ឋារតែងតែយកសម្តីនិយាយគ្នានិងកំណាព្យរបស់មនុស្សនានាមកផ្លែងរៀបរាប់ឲ្យគេស្តាប់ ។ អល់ឡោះហ្ន៎^ﷺមានព្រះបន្ទូលថា៖ [៣១:៧] ពេលគេសូត្រព្រះឱង្ការយើងឲ្យអ្នកនោះស្តាប់ អ្នកនោះបែរក្រោយយ៉ាងក្រអឺតក្រទម ហាក់ដូចជាអ្នកនោះមិនឮព្រះឱង្ការទាំងនោះទេ ហាក់ដូចជាអ្នកនោះត្រចៀក

ថ្ងៃ ១ ដូច្នោះចូរអ្នកប្រាប់អ្នកនោះថានឹងមានទណ្ឌកម្មដ៏ឈឺចាប់ ។" (تفسير القمّي ٢:١٦١)

***

6. * ۞ قَالَ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ ثَابِتٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ سَمَاعَةَ، عَنْ وَهْبِ بْنِ حَفْصٍ، عَنْ أَبِي بصيرٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: سَمِعْتُهُ يَقُولُ: «إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) كَانَ يَدْعُو أَصْحَابَهُ، فَمَنْ أَرَادَ اللَّهُ بِهِ خَيْرًا سَمِعَ وَ عَرَفَ مَا يَدْعُو إِلَيْهِ، وَ مَنْ أَرَادَ اللَّهُ بِهِ شَرًّا طَبَعَ عَلَى قَلْبِهِ وَ لَا يَسْمَعُ وَ لَا يَعْقِلُ، * (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٥ صفحة : ٦٠ . تفسير القمّي ٢:٣٠٢)

៦**. អាស៊ី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ាហ្គីមមានប្រសាសន៍ថា មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អាស៊ីម៉ាដ្ឋ ប៊ិន ស្លាប៊ីត បានតំណាលប្រាប់ យើងតមកពី អាល់-ហ្គាសាន់ ប៊ិន មូហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន សាម៉ាអុស្តុ តមកពី វ៉ាហ្សាប់ ប៊ិន ហ្គាហ្ស្វ្ល តមកពី អាហ្វិ បាស្រៀវ ថាខ្ញុំបានឮ អាហ្វិ យ៉ាក្កុហ្គារ ^{صلوات الله عليه والسلم} មានវចនៈថា៖ "វិស្វលុលឡោះហ្វិ ^{صلوات الله عليه وآله} ធ្លាប់តែហៅបណ្តា សារកព្រះអង្គ ^{عليه وآله} ។ ដូច្នោះអ្នកណាមួយដែលអស់ឡោះហ្វិ ^{عليه وآله} មានព្រះបំណងល្អចំពោះអ្នកនោះ អ្នកនោះ នឹងឮនិងយល់អ្វីដែលគេហៅខ្លួនទៅរកនោះ ឯអ្នកណាមួយដែលអស់ឡោះហ្វិ ^{عليه وآله} មានព្រះបំណងអាក្រក់ ចំពោះអ្នកនោះ ចិត្តអ្នកនោះត្រូវបិទជិត អ្នកនោះមិនឮ មិនយល់ទេ ។" (تفسير القمّي ٢:٣٠٢)

خَلَقَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا وَالْأَرْضِ رَواسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ﴿١٠﴾

១០. ព្រះអង្គបានបង្កើតមេឃដោយឥតមានសសរដែលពួកអ្នកអាចមើលឃើញ ។ ព្រះអង្គបានបោះភ្នំ នៅលើផែនដីក្រែងវារព្វយជាមួយពួកអ្នក ។ ព្រះអង្គបានឲ្យសត្វគ្រប់ប្រភេទរាយសាយកើតមាន នៅលើផែនដីនោះ ។ យើងបានបញ្ជូនទឹកមកពីលើមេឃ ហើយយើងបានធ្វើឲ្យមាន[រុក្ខជាតិ] គ្រប់ប្រភេទល្អដុះនៅលើផែនដីនោះ ។

هَذَا خَلْقُ اللَّهِ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ ۗ بَلِ الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿١١﴾

១១. នេះគឺជាបនកម្មរបស់អស់ឡោះហ្វិ ។ ដូច្នោះចូរពួកអ្នកបង្ហាញអញនូវអ្វីៗដែលពួកឯទៀតក្រៅពី ព្រះអង្គនោះបានបង្កើតមក ។ តែពួកទុច្ចរិត [ពួកគោរពបូជារូបបដិមា ពួកបដិសេធសទ្ធា ពួកមាន ពុតត្បុត ។ ល ។] នៅក្នុងកំហុសដ៏ជាក់ស្តែង ។

អត្ថាធិប្បាយអាយ៉ាស្ត ១០-១១

1. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنْ أَحْسَنِ بْنِ خَالِدٍ، عَنْ أَبِي الْحَسَنِ الرِّضَا (عَلَيْهِ السَّلَامُ): قُلْتُ لَهُ: أَخْبِرْنِي عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: «وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْحُبُكِ»، فَقَالَ: «هِيَ مَحْبُوكَةٌ إِلَى الْأَرْضِ» وَ شَبَّكَ بَيْنَ أَصَابِعِهِ. قُلْتُ: كَيْفَ تَكُونُ مَحْبُوكَةً إِلَى الْأَرْضِ، وَ اللَّهُ يَقُولُ: «رَفَعَ السَّمَاوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا»؟ فَقَالَ: «سُبْحَانَ اللَّهِ، أَلَيْسَ اللَّهُ يَقُولُ: «بِعَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا»؟» قُلْتُ: بَلَى. فَقَالَ: «ثُمَّ عَمَدٌ وَ لَكِنْ لَا تَرَوْنَهَا».

១. អាស៊ី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ាហ្គីមបានថា ឪពុកខ្ញុំបានតំណាលប្រាប់ខ្ញុំតមកពីអាល់-ហ្គាសាន់ ប៊ិន ខ្លីលីដូដែលបាន តំណាលតមកពីអាហ្វិ អាល់-ហ្គាសាន់ អាល់-រីដ្ឋី ^{صلوات الله عليه والسلم} ថា ខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه وآله} ថា៖ "សូមព្រះអង្គ ^{عليه وآله}

ប្រាប់ទូលបង្គំឲ្យបានជ្រាបអំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ عَلَيْهِ السَّلَام [៥១:៧] អញសូមសួរចំពោះមេឃដែលពោរពេញដោយផ្លូវ ។" ព្រះអង្គ صَلوات الله عليه والسَّلَام មានវចនៈថា៖ "ភ្ជាប់មកផែនដី ។" ព្រះអង្គ صَلوات الله عليه والسَّلَام បានកៀបម្រាមដៃព្រះអង្គ صَلوات الله عليه والسَّلَام ជិតគ្នា ។ ខ្ញុំបានទូលថា៖ "ភ្ជាប់មកផែនដីបានដូចម្តេចទៅ អស់ឡោះហ្ន៎ عَلَيْهِ السَّلَام មានព្រះបន្ទូលថា [១៣:២] អស់ឡោះហ្ន៎ជាអ្នកលើកមេឃទាំងឡាយឡើង ដោយឥតមានសសរដែលពួកអ្នកអាចមើលឃើញ?" ព្រះអង្គ صَلوات الله عليه والسَّلَام មានវចនៈថា៖ "សូមថ្វាយសេចក្តីរុងរឿងចំពោះអស់ឡោះហ្ន៎ عَلَيْهِ السَّلَام ! តើអស់ឡោះហ្ន៎ عَلَيْهِ السَّلَام មិនមានព្រះបន្ទូលទេថា ដោយឥតមានសសរដែលពួកអ្នកអាចមើលឃើញ?" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "មែនហើយ ។" ព្រះអង្គ صَلوات الله عليه والسَّلَام មានវចនៈថា៖ "មានសសរ តែអស់លោកមិនអាចមើលឃើញសសរទាំងនោះទេ ។"

قُلْتُ: كَيْفَ ذَلِكَ، جَعَلَنِي اللَّهُ فِدَاكَ؟ قَالَ: فَسَطَّ كَفَّهُ الْبُسرَى، ثُمَّ وَضَعَ الْيَمْنَى عَلَيْهَا، فَقَالَ: هَذِهِ أَرْضُ الدُّنْيَا، وَ السَّمَاءُ الدُّنْيَا عَلَيْهَا فَوْقَهَا قُبَّةٌ، وَ الْأَرْضُ الثَّانِيَةُ فَوْقَ السَّمَاءِ الدُّنْيَا، وَ السَّمَاءُ الثَّانِيَةُ فَوْقَهَا قُبَّةٌ، وَ الْأَرْضُ الثَّلَاثَةُ فَوْقَ السَّمَاءِ الثَّانِيَةِ، وَ السَّمَاءُ الثَّلَاثَةُ فَوْقَهَا قُبَّةٌ، وَ الْأَرْضُ الرَّابِعَةُ فَوْقَ السَّمَاءِ الثَّلَاثَةِ، وَ السَّمَاءُ الرَّابِعَةُ فَوْقَهَا قُبَّةٌ، وَ الْأَرْضُ الْخَامِسَةُ فَوْقَ السَّمَاءِ الرَّابِعَةِ، وَ السَّمَاءُ الْخَامِسَةُ فَوْقَهَا قُبَّةٌ، وَ الْأَرْضُ السَّادِسَةُ فَوْقَ السَّمَاءِ الْخَامِسَةِ، وَ السَّمَاءُ السَّادِسَةُ فَوْقَهَا قُبَّةٌ، وَ الْأَرْضُ السَّابِعَةُ فَوْقَ السَّمَاءِ السَّادِسَةِ، وَ السَّمَاءُ السَّابِعَةُ فَوْقَهَا قُبَّةٌ،

ខ្ញុំបានទូលថា៖ "សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ صَلوات الله عليه والسَّلَام ដូចម្តេចទៅ?" ព្រះអង្គ صَلوات الله عليه والسَّلَام ត្រឡប់ដៃដែលឆ្វេងព្រះអង្គ صَلوات الله عليه والسَّلَام ដាក់ដៃស្តាំព្រះអង្គ صَلوات الله عليه والسَّلَام លើដៃឆ្វេង ហើយព្រះអង្គ صَلوات الله عليه والسَّلَام មានវចនៈថា៖ "នេះគឺដីលោកនេះនិងមេឃលោកនេះ ឯខាងលើគឺដោម ។ លោកទីពីរនៅពីលើមេឃលោកនេះ ហើយមានដោមមួយនៅពីលើមេឃទីពីរ ។ លោកទីបីនៅពីលើមេឃទីពីរ ហើយមានដោមមួយនៅពីលើមេឃទីបី ។ លោកទីបួននៅពីលើមេឃទីបី ហើយមានដោមមួយនៅពីលើមេឃទីបួន ។ លោកទីប្រាំនៅពីលើមេឃទីបួន ហើយមានដោមមួយនៅពីលើមេឃទីប្រាំ ។ លោកទីប្រាំមួយនៅពីលើមេឃទីប្រាំ ហើយមានដោមមួយនៅពីលើមេឃទីប្រាំមួយ ។ លោកទីប្រាំពីរនៅពីលើមេឃទីប្រាំមួយ ហើយមានដោមមួយនៅពីលើមេឃទីប្រាំពីរ ។"

وَ عَرْشُ الرَّحْمَنِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى فَوْقَ السَّمَاءِ السَّابِعَةِ، وَ هُوَ قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ”الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَ مِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ يَتَنَزَّلُ الْأَمْرُ بَيْنَهُنَّ“، فَأَمَّا صَاحِبُ الْأَمْرِ فَهُوَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، وَ الْوَصِيُّ بَعْدَ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) فَاتِمُّ عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ، فَإِنَّمَا يَتَنَزَّلُ [الْأَمْرُ] إِلَيْهِ مِنْ فَوْقِ السَّمَاءِ مِنْ بَيْنِ السَّمَاءَاتِ وَ الْأَرْضِيْنَ. قُلْتُ: فَمَا تَحْتَنَا إِلَّا أَرْضٌ وَاحِدَةٌ؟ فَقَالَ: «مَا تَحْتَنَا إِلَّا أَرْضٌ وَاحِدَةٌ، وَ إِنَّ السَّمَاءَ هُنَّ فَوْقَنَا». ** (البرهان في تفسير القرآن , الجزء ٥ , الصفحة ١٥٧)

ឯព្រះរាជបល្ល័ង្ករបស់ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានសិរីសួស្តី ព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់នៅពីលើមេឃទីប្រាំពីរ ហើយនេះគឺព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ عَلَيْهِ السَّلَام [៦៥:១២] អស់ឡោះហ្ន៎ជាព្រះអ្នកបង្កើតមេឃទាំងប្រាំពីរជាស្រទាប់ៗ (ជាជាន់ៗ) និងផែនដីស្រដៀងមេឃនោះដែរ ។ ព្រះបញ្ជាចុះមកឯទាំងអស់នោះ ។ រីឯម្ចាស់នៃព្រះបញ្ជាគឺវិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صَلوات الله عليه والسَّلَام និងព្រះឧត្តរាធិការី عليه السلام (គឺអ្នកស្នង) បន្ទាប់ពីវិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صَلوات الله عليه والسَّلَام ដែលត្រូវតែងតាំងឡើងនៅលើផ្ទៃផែនដី ។ ព្រះរាជបញ្ជាចុះមកពីលើមេឃនៃមេឃទាំងឡាយ និងផែនដីនៃផែនដីទាំងឡាយ មកលើព្រះអង្គ صَلوات الله عليه والسَّلَام ។" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "តើអ្វីទៅដែលមាននៅពីក្រោមយើង ក្រៅពីផែនដីមួយ?" ព្រះអង្គ صَلوات الله عليه والسَّلَام មានវចនៈថា៖ "មិនមានអ្វីនៅពីក្រោមយើង ក្រៅពីផែនដី

មួយទេ ឯប្រាំមួយទៀតនៅពីលើវា ។" (تفسير القمي 2: 328)

وَلَقَدْ آتَيْنَا لُقْمَانَ الْحِكْمَةَ أَنْ اشْكُرْ لِلَّهِ وَمَنْ يَشْكُرْ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿١٢﴾

១២. យើងបានប្រទានប្រាជ្ញាញាណឲ្យលុកូម៉ាន[ដោយមានតម្រាស់ទៅគេថា៖] "ចូរអ្នកមានកតញ្ញតាចំពោះអស់ឡោះហ្ន៎ ។ អ្នកណាដឹងគុណ អ្នកនោះដឹងគុណដើម្បីខ្លួនឯង ។ អ្នកណានិរគុណ [ចូរអ្នកនោះដឹងថា]អស់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់គ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ព្រះអង្គឯង (មិនត្រូវការអ្នកណាទេ) ព្រះអង្គសមជាទីស្ញើចសរសើរ ។

وَإِذْ قَالَ لُقْمَانُ لِابْنِهِ وَهُوَ يَعِظُهُ يَا بُنَيَّ لَا تُشْرِكْ بِاللَّهِ إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ ﴿١٣﴾

១៣. កាលលុកូម៉ានបានប្រាប់កូនប្រុសគេក្នុងការដាស់តឿនប្រដៅគេថា៖ "កូនឪពុកអើយ ចូរកូនកុំយកអ្វីផ្សេងមកចូលរួមគ្នាជាមួយអស់ឡោះហ្ន៎ឡើយ [ពីព្រោះ:]យកអ្វីផ្សេងមកចូលរួមគ្នាជាមួយអស់ឡោះហ្ន៎នោះជាអំពើទុច្ចរិតធំណាស់ ។"

អត្ថាធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១២-១៣

1. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْأَشْعَرِيِّ، عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا، رَفَعَهُ، عَنْ هِشَامِ بْنِ الْحَكَمِ، قَالَ: قَالَ لِي أَبُو الْحَسَنِ مُوسَى بْنُ جَعْفَرٍ (عَلَيْهِمَا السَّلَامُ): «وَلَقَدْ آتَيْنَا لُقْمَانَ الْحِكْمَةَ»، قَالَ: أَلْفَهَمَ وَالْعَقْلَ. ** (البرهان في تفسير القرآن , الجزء ٤ , الصفحة ٣٦٤ . الكافي ١/١٢/١٣)

១. [...] ទទួលបានពី ហ្គុំស្តាំ ប៊ិន អាល់-ហ្គាក់ដែលបានថា អាហ្វិ អាល់-ហ្គាសាន់ មូសា^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន យ៉ុក្តុហ្គារ^{صلوات الله عليه والسلام} បានប្រាប់ខ្ញុំថា៖ "[៣១:១២] យើងបានប្រទានប្រាជ្ញាញាណឲ្យលុកូម៉ាន គឺការយល់និងប្រាជ្ញា ។" (الكافي 1: 12 / 13)

***

2. عَنْهُ: عَنْ الْحُسَيْنِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنِ الْمُعَلَّى بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ بَكْرِ بْنِ صَالِحٍ، عَنْ جَعْفَرِ بْنِ يَحْيَى، عَنْ عَلِيِّ الْقَصِيرِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: قُلْتُ: جَعَلْتُ فِدَاكَ، قَوْلُهُ: «وَلَقَدْ آتَيْنَا لُقْمَانَ الْحِكْمَةَ»؟ قَالَ: «أَوْيَ مَعْرِفَةَ إِمَامٍ زَمَانِهِ». ** (البرهان في تفسير القرآن , الجزء ٤ , الصفحة ٣٦٦ . تفسير القمي ٢: ١٦١)

២. [...] ទទួលបានពី អាលី អាល់-ក្លីស្ទៀរដែលបានថា ថ្ងៃមួយខ្ញុំបានទូលអាហ្វិ អាប៊ុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلام} ថា៖ "សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} [មានន័យអ្វីទៅ]ព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា៖ "[៣១:១២] យើងបានប្រទានប្រាជ្ញាញាណឲ្យលុកូម៉ាន?" ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "បានប្រទានការទទួល ស្គាល់អ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} សម័យកាល (معرفة إمام زمانه) របស់ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} ។" (تفسير القمي 2:) "1" (الكافي 161)

***

3. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عِدَّةٍ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ حَدِيدٍ، عَنْ مَنْصُورِ بْنِ يُوسُفَ، عَنِ الْحَارِثِ بْنِ الْمُغِيرَةِ، أَوْ أَبِيهِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام)، قَالَ: قُلْتُ لَهُ: مَا كَانَ فِي وَصِيَّةِ لُقْمَانَ؟ قَالَ: «كَانَ فِيهَا الْأَعَاجِيبُ، وَكَانَ أَعْجَبَ مَا كَانَ

فِيهَا أَنْ قَالَ لِأَبْنَيْهِ: خَفِ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ خَيْفَةً لَوْ حِثَّتْهُ بِرِّي النَّفْلَيْنِ لَعَذَّبْتُكَ، وَارْجِ اللَّهَ رَجَاءً لَوْ حِثَّتْهُ بِذُنُوبِ النَّفْلَيْنِ لَرَحِمْتُكَ.»

៣. [...] ទទួលបានពីអាល់-ហ្គារីស្ត ប៊ិន អាល់-មុគ្គីវ៉េត្តី ឬឪពុកលោកដែលបានថា ខ្ញុំបានសួរអាហ្វិ
អាប់ខុលឡោះហ្គ័រ ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា: "តើមានអ្វីខ្លះនៅក្នុងមរតកសាសន៍របស់លុក្ខម៉ាន ^{عليه السلام} ?" អ៊ីម៉ា ^{صلوات الله عليه والسلام} បាន
តបថា: "មានវត្ថុអស្ចារ្យនៅក្នុងមរតកសាសន៍នោះ ។ វត្ថុអស្ចារ្យមួយដែលមាននៅក្នុងមរតកសាសន៍
នោះគឺអ្វីដែលព្រះអង្គ ^{عليه السلام} បានប្រាប់កូនព្រះអង្គ ^{عليه السلام} គឺ: "ចូរកូនខ្លាចអស់ឡោះហ្គ័រ ^{عليه السلام} ដោយការខ្លាច
ដែលបើកូនមកជាមួយអំពើល្អរបស់អាល់-ស្វាភ្នីឡែនទាំងអស់ (គឺអំពើល្អរបស់យ៉ូននិងមនុស្សទាំង
អស់) ព្រះអង្គ ^{عليه السلام} នឹងធ្វើទណ្ឌកម្មកូន ។ ចូរកូនសង្ឃឹមលើអស់ឡោះហ្គ័រ ^{عليه السلام} ដោយការសង្ឃឹមដែលបើកូន
មកជាមួយបាបរបស់អាល់-ស្វាភ្នីឡែន(គឺបាបរបស់យ៉ូននិងមនុស្សទាំងអស់) ព្រះអង្គ ^{عليه السلام} នឹងអាណិត
អាសូរកូន ។"

ثُمَّ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام): «كَانَ أَبِي (عليه السلام) يَقُولُ: إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ عَبْدٍ مُؤْمِنٍ إِلَّا [و] فِي قَلْبِهِ نُورَانِ: نُورٌ خَيْفَةٍ، وَ نُورٌ
رَجَاءٍ، لَوْ وُزِنَ هَذَا لَمْ يَزِدْ عَلَى هَذَا.» *** (البرهان في تفسير القرآن , الجزء ٤ , الصفحة ٣٦٦ . الكافي ١/١٥٥ : ٢)

បន្ទាប់មកអាហ្វិ អាប់ខុលឡោះហ្គ័រ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា: "ព្រះបិតា ^{صلوات الله عليه والسلام} ខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه والسلام} ធ្លាប់តែមានវចនៈថា: "មិន
មានបាវមានសទ្ធាជ្រះថ្លាណាមិនមានវស្សីពីរនៅក្នុងចិត្តទេ គឺ: វស្សីនៃការខ្លាច និងវស្សីនៃសេចក្តី
សង្ឃឹម ។ បើអ្នកធ្វើវស្សីមួយនេះ វានឹងមិនធ្ងន់ជាងវស្សីមួយនេះទេ (គឺវស្សីមួយទៀត) ។"

(الكافي 2: 1/155)

***

4. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ الْقَاسِمِيِّ عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ دَاوُدَ عَنْ حَمَّادِ بْنِ عَيْسَى عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ
(عليه السلام) قَالَ فِي وَصِيَّةِ لُقْمَانَ لِأَبْنَيْهِ يَا بُنَيَّ سَافِرٌ بِسَيْفِكَ وَ حُقُفِكَ وَ عِمَامَتِكَ وَ خِبَائِكَ وَ سِقَانِكَ وَ إِبْرَتِكَ وَ خِيُوطِكَ وَ مَخْرَزِكَ
وَ تَرْوُدُ مَعَكَ مِنَ الْأَدْوِيَةِ مَا تَنْتَفِعُ بِهَا أَنْتَ وَ مَنْ مَعَكَ وَ كُنْ لِأَصْحَابِكَ مُؤَافِقًا إِلَّا فِي مَعْصِيَةِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ. (الكافي , الجزء ٨ ,
الصفحة ٣٠٣)

៤. [...] ទទួលបានពីហ្គាម៉ាដូ ប៊ិន អ៊ីសាដែលទទួលបានមកពី អាហ្វិ អាប់ខុលឡោះហ្គ័រ ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមាន
វចនៈថា: "លុក្ខម៉ាន ^{عليه السلام} បានឲ្យឱវាទកូនព្រះអង្គ ^{عليه السلام} ថា: "កូនឪពុកអើយ ចូរធ្វើដំណើរជាមួយដាវ
ស្បែកជើង ឈ្នួតក្បាល ជំរំសំពត់ (tent តែនត៍) ធ្មងទឹក ម្ពុល ចេស ប្រដាប់ជួសជុលស្បែកជើងនិងថ្នាំ
ដែលមានប្រយោជន៍ សម្រាប់កូននិងអ្នកដែលនៅជាមួយកូន ។ ចូរកូនចុះសម្រុងគ្នាជាមួយមិត្តរបស់
កូន លើកលែងតែធ្វើដំណើរដើម្បីប្រទូសប្រឆាំងអស់ឡោះហ្គ័រ ^{عليه السلام} ។"

(الكافي 8: 303 / 466 ឬ 14914 ហ្គាម៉ាដូ ឬ 466 / 303)

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهْنًا عَلَى وَهْنٍ وَفَضَّلَهُ فِي عَامَيْنِ أَنْ أَشْكُرَ لِي وَلِوَالِدَيْكَ إِلَى الْمَصِيرِ ﴿١٤﴾
១៤. យើងត្រាស់បង្គាប់មនុស្សអំពីឪពុកម្តាយខ្លួន ម្តាយរបស់គេបានពេញក្នុងពោះ រងការលំបាកមួយ
លើការលំបាកមួយ ហើយគេត្រូវផ្តាច់ដោះលុះគេបានអាយុពីរខួប ថា: "ចូរអ្នកដឹងគុណដល់អញ
ដល់ឪពុកម្តាយទាំងពីររបស់អ្នក ។ ទីដៅ[អវសាន]គឺមកដល់អញ ។

***

លោក ស្រីដ្ឋ ប៊ិន មុនស្យៅរ បានថ្លែងថា៖ "ខ្ញុំបានឃើញអ៊ីម៉ា អាហ្វិ យ៉ុក្កុហ្វារ^{صلوات الله عليه والسلام} ថ្លែងអំពីអាយ៉ាស្តនេះ ថា៖ "អាយ៉ាស្តនេះចែងសំដៅទៅវិស្វលុលឡោះហ្វ្រៃ^{عليه وآله} និងអាលី^{عليه والسلام} អ៊ីបន្ទូ អាប៊ី ត្រីលីប^{عليه} ។" (តាក្រវីល អ៊ុល អាយ៉ាត្ត ទំព័រ ៤៦៩)

وَأَنْ جَاهِدَكَ عَلَىٰ أَنْ تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا ۖ وَصَاحِبُهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا ۖ وَأَتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَيَّ ۖ ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾

១៥. បើគេទាំងពីរបង្ខំអ្នកឲ្យអ្នកយកអ្វីផ្សេង ដែលអ្នកមិនចេះដឹងដល់នោះមកចូលរួមគ្នាជាមួយអញ ចូរអ្នកកុំស្តាប់បង្គាប់គេទាំងពីរនោះ ។ ចូរអ្នកនៅអមគេទាំងពីរដោយព្រហ្មវិហារធម៌ក្នុងលោក [នេះ] ។ ចូរអ្នកដើរតាមលំនាំផ្លូវរបស់អ្នកដែលបែរទៅរកអញ ។ បន្ទាប់មកនិវត្តន៍របស់ពួកអ្នកគឺ មកឯអញ អញនឹងឲ្យពួកអ្នកបានដឹងអំពីអំពើដែលពួកអ្នកបានសាង ។"

អត្ថាធិប្បាយអាយ៉ាស្ត ១៤-១៥

1. و عَنِ النَّبِيِّ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ): «أَنَا وَ عَلِيٌّ أَبَوَا هَذِهِ الْأُمَّةِ». ** (البرهان في تفسير القرآن , الجزء ٤ , الصفحة ٣٧٢ . معاني الأخبار: ٣/٥٢)

១. ទទួលបានពីព្រះសាស្តា^{صلوات الله عليه وآله} ដែលមានព្រះវចនៈថា៖ "ខ្ញុំ^{عليه وآله} និងអាលី^{عليه والسلام} ជាឪពុកពីរនាក់របស់ សហគមន៍នេះ ។" (معاني الأخبار: 3 / 52)

***

2. و عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ إِدْرِيسَ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَى، عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ، عَنِ فَضَالَةَ بْنِ أَيُّوبَ، عَنِ أَبِي بِنِ عَثْمَانَ، عَنِ بَشِيرِ الدَّهَّانِ أَنَّهُ سَمِعَ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) يَقُولُ: «رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) أَحَدُ الْوَالِدَيْنِ». قَالَ: قُلْتُ: وَ الْآخَرُ؟ قَالَ: «هُوَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)». ** (البرهان في تفسير القرآن , الجزء ٤ , الصفحة ٣٧١ . تأويل الآيات (١:٤/٤٣٧)

២. [...] បាស្យៅរ អាល់-ដ្យាហ្វាន់បានថាខ្ញុំបានឮអាហ្វិ អាប់ខុលឡោះហ្វ្រៃ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "វិស្វលុលឡោះហ្វ្រៃ^{عليه وآله} ជាឪពុកម្តាយម្នាក់ក្នុងចំណោមឪពុកម្តាយពីរនាក់នេះ ។" លោកបានថា៖ "ខ្ញុំបាន ទូលថា៖ "ឪពុកម្តាយម្នាក់ទៀតគឺអ្នកណា?" ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "គឺអាលី^{عليه والسلام} ប៊ិន អាហ្វិ ត្រីលីប^{عليه} ។" (تأويل الآيات 1: 4 / 437)

***

3. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ مُعَلَّى بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ بِسْطَامَ بْنِ مُرَّةَ، عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ حَسَّانَ، عَنِ الْهَيْثَمِ بْنِ وَقْدٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ الْعُبَيْدِيِّ، عَنْ سَعْدِ الْإِسْكَافِيِّ، عَنِ الْأَصْبَغِ بْنِ نُبَاتَةَ، أَنَّهُ سَأَلَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام) عَنْ قَوْلِهِ تَعَالَى: "أَنْ أَشْكُرَ لِي وَ لِوَالِدَيْكَ إِلَيَّ الْمَصِيرُ". فَقَالَ: «الْوَالِدَانِ اللَّذَانِ أُوجِبَ اللهُ هُمَا الشُّكْرَ هُمَا اللَّذَانِ وَلَدَا الْعِلْمَ، وَ وَرثَا الْحُكْمَ، وَ أَمَرَ النَّاسُ بِطَاعَتِهِمَا، ثُمَّ قَالَ اللهُ: "إِلَيَّ الْمَصِيرُ" فَمَصِيرُ الْعِبَادِ إِلَى اللهِ، وَ الدَّلِيلُ عَلَى ذَلِكَ الْوَالِدَانِ، ثُمَّ عَطَفَ الْقَوْلَ عَلَى ابْنِ حَنْتَمَةَ وَ صَاحِبِهِ، فَقَالَ فِي الْخَاصِّ وَ الْعَامِّ: "وَ إِنْ جَاهَدَكَ عَلَى أَنْ تُشْرِكَ بِي" يَقُولُ: فِي الْوَصِيَّةِ، وَ تَعْدِلُ عَمَّنْ أَمَرَتْ بِطَاعَتِهِ فَلَا تُطِعُهُمَا، وَ لَا تَسْمَعُ

قَوْلَهُمَا،

៣. [...] ទទួលបានពីអាល់-អាស្លាំបាត់ ប៊ិន ណាបាតាស្តដែលបានឲ្យដឹងថា គេបានសួរអាមីរុល-មុមិនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ័រ ^{تعالى} [៣១:១៤] ចូរអ្នកដឹងគុណដល់អញ ដល់ឪពុកម្តាយទាំងពីររបស់អ្នក ។ ទីដៅគឺមកឯអញ ។" ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ឪពុកម្តាយទាំងពីរដែលអល់ឡោះហ្គ័រ ^{وجل} តម្រូវឲ្យដឹងគុណនោះ គឺបុគ្គលទាំងពីរនាក់ដែលបានធ្វើឲ្យមានការចេះដឹង ដែលបានធ្វើឲ្យឧត្តមគតិជាកេរមរតកតៀងទៅ ហើយមនុស្សទាំងឡាយត្រូវដាក់ព្រះបញ្ចេញស្តាប់បង្គាប់បុគ្គលទាំងពីររូបនេះ ។ បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្គ័រ ^{وجل} មានព្រះបន្ទូលថា៖ ទីដៅគឺមកឯអញ ។ ដូច្នេះ ដំណើរផ្លូវរបស់បាវទាំងឡាយ គឺទៅឯអល់ឡោះហ្គ័រ ^{وجل} អ្នកចង្អុលបង្ហាញអំពីរឿងនេះគឺឪពុកម្តាយទាំងពីរ ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ^{وجل} បានបែរមកស្តីអំពី អ៊ីបនូ ហ្វាន់តាម៉ាស្តនិងបក្សពួកគាត់ ។ ព្រះអង្គ ^{وجل} មានព្រះបន្ទូលអំពីបុគ្គលពិសេស (គឺស្តីអាស្ត) និងអំពីមនុស្សទូទៅ (អ្នកមិនមែនស្តីអាស្ត) ដែរថា៖ [៣១:១៥] បើគេទាំងពីររូបអ្នកឲ្យអ្នកយកអ្វីផ្សេងដែលអ្នកមិនចេះដឹងដល់នោះមកចូលរួមគ្នាជាមួយអញ គឺស្តីអំពីព្រះឧត្តរាធិការ ^{عليه السلام} (គឺអ៊ីម៉ា) និងការផ្លាស់ប្តូរពាក់ព័ន្ធនឹងរឿងបុគ្គល ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលគេបញ្ចេញគោរពនោះ ចូរអ្នកកុំស្តាប់បង្គាប់គេទាំងពីរនោះ និងចូរអ្នកកុំស្តាប់សម្តីគេទាំងពីរ ។

قَدْ عَطَفَ الْقَوْلَ عَلَى الْوَالِدَيْنِ، فَقَالَ: "وَ صَاحِبُهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا"، يَقُولُ، عَرَفَ النَّاسَ فَضْلَهُمَا، وَ اذْعُ إِلَى سَبِيلِهِمَا، وَ ذَلِكَ قَوْلُهُ: "وَ اتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ اَنَابَ اِلَيَّ ثُمَّ اِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ"، فَقَالَ: اِلَى اللّٰهِ ثُمَّ اِلَيْنَا، فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَ لَا تَعْصُوا الْوَالِدَيْنِ، فَاِنَّ رِضَاهُمَا رِضَا اللّٰهِ، وَ سَخَطُهُمَا سَخَطُ اللّٰهِ». (الكافي ١ صفحة ٤٢٨)

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ^{وجل} បានបែរមកស្តីអំពីឪពុកម្តាយទាំងពីរថា៖ ចូរអ្នកនៅអមគេទាំងពីរដោយព្រហ្មវិហារ ធម៌ក្នុងលោក[នេះ] ។ ព្រះអង្គ ^{وجل} មានព្រះបន្ទូលឲ្យបង្ហាញមនុស្សនូវគុណសម្បត្តិរបស់បុគ្គល ^{عليه السلام} ទាំងពីររូបនេះ ចូរហៅឲ្យទៅរកគន្លងបុគ្គល ^{عليه السلام} ទាំងពីររូបនេះ នេះគឺអ្វីដែលមាននៅក្នុងព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ ^{وجل} ចូរអ្នកដើរតាមលំនាំផ្លូវរបស់អ្នកដែលបែរទៅរកអញ ។ បន្ទាប់មកនិវត្តន៍របស់ពួកអ្នកគឺមកឯអញ ។ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ទៅរកអល់ឡោះហ្គ័រ ^{وجل} បន្ទាប់មកទៅរកយើង ^{عليه السلام} ។ ដូច្នេះចូរខ្លាចអល់ឡោះហ្គ័រ ^{وجل} ចូរកុំប្រឆាំងឪពុកម្តាយ[ធម៌]ទាំងពីរ (គឺមូហាំម៉ាដ្ឋ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} និងអាស្ត ^{صلوات الله عليه والسلام}) ពីព្រោះសេចក្តីរីករាយរបស់អ្នកទាំងពីរ ^{عليه السلام} គឺសេចក្តីសព្វព្រះហឫទ័យរបស់អល់ឡោះហ្គ័រ ^{وجل} កំហឹងរបស់អ្នកទាំងពីរ ^{عليه السلام} គឺព្រះពិរោធរបស់អល់ឡោះហ្គ័រ ^{وجل} ។" (الكافي 1: 79/354)

***

4. مُحَمَّدُ بْنُ الْعَبَّاسِ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ إِدْرِيسَ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَى، عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ، عَنْ فَضَالَةَ بْنِ أَيُّوبَ، عَنْ أَبِي بَانَ بْنِ عُثْمَانَ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سُلَيْمَانَ، قَالَ: شَهِدْتُ جَابِرَ الْجَعْفِيُّ، عِنْدَ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، وَ هُوَ يُحَدِّثُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ وَ عَلَيْنَا (عَلَيْهِمَا السَّلَامُ) الْوَالِدَانِ.

៤. [...] ទទួលបានពីអាល់ឡោះហ្គ័រ ប៊ិន ស្វ៊ែរម៉ានដែលបានឲ្យដឹងថា ខ្ញុំបានឃើញយ៉ាបៀរ អាល់-យូស្ត្រ ហ្វី នៅជាមួយអាច្វី យ៉ាក្ត៍ហ្វារ ^{صلوات الله عليه والسلام} ហើយព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានតំណាលថាវិស្វលុលឡោះហ្គ័រ ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} និងអាស្ត ^{صلوات الله عليه والسلام} ជាឪពុកម្តាយទាំងពីរ ។

قَالَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ سُلَيْمَانَ: وَ سَمِعْتُ أَبَا جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) يَقُولُ: «مِنَّا الَّذِي أَحَلَّ الْخُمْسَ، وَ مِنَّا الَّذِي جَاءَ بِالصِّدْقِ، وَ مِنَّا الَّذِي صَدَّقَ بِهِ، وَ لَنَا الْمَوَدَّةُ فِي كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، وَ عَلَيَّ وَ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِمَا) الْوَالِدَانِ، وَ أَمَرَ اللَّهُ ذُرِّيَّتَهُمَا بِالشُّكْرِ هَهُمَا». ** (البرهان في تفسير القرآن ، الجزء ٤ ، الصفحة ٣٧٠ . تأويل الآيات ٤٣٦ : ١ : ١)

អាប់ខុលឡោះហ្ន៎ ប៊ិន ស៊ូឡែម៉ានបានថ្លែងថាខ្ញុំបានឮអាច្នី យ៉ាក្នុងហ្វារស្រាវលាម៉ាណា មានវចនៈថា៖ "មកពីយើង បានជាគេអនុញ្ញាតឲ្យមានយុមស៍ មកពីយើង បានជាការពិតមក (គឺសច្ចៈ) ហើយមកពី យើង បានជាគេព្រមទទួលការពិត ។ មិត្តភាពនៅក្នុងព្រះគម្ពីរអស់ឡោះហ្ន៎ គឺសម្រាប់យើង ។ អាល្លឺ និងរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ន៎ ជាឪពុកម្តាយពីរនាក់ ។ អស់ឡោះហ្ន៎ បានបញ្ជាឲ្យបណ្តាកូនចៅ របស់បុគ្គលទាំងពីររូបនេះ គុណបុគ្គលទាំងពីររូបនេះ ។" (1/436 : 1) ***

5. الشَّيْخُ فِي (أَمَالِيهِ)، قَالَ: أَخْبَرَنَا مُحَمَّدُ بْنُ مُحَمَّدٍ، قَالَ: أَخْبَرَنَا أَبُو بَكْرٍ مُحَمَّدُ بْنُ عُمَرَ الْجَعَابِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو الْعَبَّاسِ أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ سَعِيدِ الْهَمْدَانِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو عَوَانَةَ مُوسَى بْنُ يُوسُفَ الْقَطَّانُ الْكُوفِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ سُلَيْمَانَ الْمُرِّي الْكِنْدِيُّ، عَنْ عَبْدِ الصَّمَدِ بْنِ عَلِيٍّ التَّوْفَلِيِّ، عَنْ أَبِي إِسْحَاقَ السَّبَّعِيِّ، عَنِ الْأَصْبَغِ بْنِ نُبَاتَةَ الْعَبْدِيِّ، قَالَ: لَمَّا ضَرَبَ ابْنُ مُلْجَمٍ (لَعْنَةُ اللَّهِ) أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، عَدَوْنَا عَلَيْهِ فِي نَقْرِ مِنْ أَصْحَابِنَا: أَنَا، وَ الْحَارِثُ، وَ سُؤَيْدُ بْنُ عَفَلَةَ، وَ جَمَاعَةٌ مَعَنَا، فَفَعَدْنَا عَلَى الْبَابِ، فَسَمِعْنَا الْبُكَاءَ فَبَكَيْنَا، فَخَرَجَ إِلَيْنَا الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ (عَلَيْهِمَا السَّلَامُ) فَقَالَ: «يَقُولُ لَكُمْ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) انصَرَفُوا إِلَى مَنَازِلِكُمْ».

៥. [...] ទទួលបានពីអាល្លឺ-អាល្លឺបាក់ ប៊ិន ណាបាតាស្តុ អាល្លឺ-អាប់ខ្លីដែលបានថ្លែងថាកាល អ៊ីបន្ត មូលយ្យឹម បានវាយប្រហារអាមីរុល-មុមីនីន អាល្លឺ ប៊ិន អាច្នី គ្លីលិប យើងច្រើននាក់បាន ទៅរកព្រះអង្គ មានខ្ញុំ, អាល្លឺ-ហ្វារីស្ត, ស៊ូវ៉ែដ្ឋី ប៊ិន ក្រីហ្វាឡាស្តុ និងគ្នាយើងមួយក្រុម ។ យើងបាន អង្គុយនៅឯមាត់ទ្វារ ។ យើងបានឮសម្លេងយំ យើងក៏បានយំដែរ ។ អាល្លឺ-ហ្វារីស្ត ប៊ិន អាល្លឺ បានចេញមក ហើយមានវចនៈថា៖ "អាមីរុល-មុមីនីន មានវចនៈថាអស់លោកគប្បីត្រឡប់ទៅ ផ្ទះវិញទៅ ។"

فَانصَرَفَ الْقَوْمُ عَنِّي، فَاشْتَدَّ الْبُكَاءُ مِنْ مَنزِلِهِ فَبَكَيْتُ، وَ خَرَجَ الْحَسَنُ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، وَ قَالَ: «أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ انصَرَفُوا» فَقُلْتُ: لَا وَ اللَّهُ - يَا بْنَ رَسُولِ اللَّهِ - مَا تَتَابَعَنِي نَفْسِي، وَ لَا تُحْمِلْنِي رَجُلِي أَنْ أَنْصَرَفَ حَتَّى أَرَى أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ (صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ). قَالَ: وَ بَكَيتُ، فَدَخَلْتُ، فَلَمْ يَلْبَثْ أَنْ خَرَجَ، فَقَالَ لِي: «ادْخُلْ». فَدَخَلْتُ عَلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)،

មនុស្សម្នាក់បានទៅវិញអស់ នៅតែខ្ញុំ ។ ការយំយែកកាន់តែខ្លាំងឡើងចេញមកពីផ្ទះព្រះអង្គ ខ្ញុំក៏ បានយំដែរ ។ អាល្លឺ-ហ្វារីស្ត បានចេញមកក្រៅហើយមានវចនៈថា៖ "ខ្ញុំ មិនបានប្រាប់ឲ្យ លោកត្រឡប់ទៅវិញទេ ?" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "ទេ សូមស្ស្តីចំពោះអស់ឡោះហ្ន៎ បុត្រ បុត្រ រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ន៎ អើយ វិញ្ញាណទូលបង្គំខ្ញុំដាន់ទូលបង្គំ ដើងទូលបង្គំមិននាំទូលបង្គំចេញទៅទេ ដរាបណាទូលបង្គំមិនបានជួបអាមីរុល-មុមីនីន ។" ខ្ញុំបានយំ ព្រះអង្គ បានចូលទៅក្នុង មិនយូរ ប៉ុន្មានព្រះអង្គ ចេញមកវិញ ប្រាប់ខ្ញុំថា៖ "ចូលមកចុះ ។" ខ្ញុំក៏បានទៅជួបអាមីរុល-មុមីនីន ។

فَإِذَا هُوَ مُسْتَبِدٌّ مَعْصُوبٌ الرَّأْسِ بِعِمَامَةٍ صَفْرَاءُ، قَدْ نَزَفَتْ وَاصْفَرَّ وَجْهُهُ، مَا أَدْرِي وَجْهَهُ أَصْفَرَ أَمْ الْعِمَامَةُ؟ فَأَكْبَبْتُ عَلَيْهِ، فَقَبَّلْتُهُ وَبَكَيْتُ، فَقَالَ لِي: «لَا تَبْكُ يَا أَصْبَعُ، فَإِنَّهَا وَاللَّهِ الْجَنَّةُ».

គេបានរំព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ដោយក្រណាត់រំពណ៍លឿងនៅលើក្បាលព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ។ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានហូរឈាម មុខព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ស្លាំងដល់ថ្នាក់ខ្ញុំមិនអាចដឹងបានទេថាតើមុខព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} លឿងឬមួយក្រណាត់រំនោះលឿង ។ ខ្ញុំបានយំដាក់ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ។ ខ្ញុំបានចើបព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ហើយបានយំ ។ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានប្រាប់ខ្ញុំថា៖ "អាស្ម័នបាក់អើយ កុំយំ ពីព្រោះ សូមស្ស្គចំពោះអស់ឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه والسلام} ហ៊ានសួគ៌ិជារបស់លោក ។"

فَقُلْتُ لَهُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ، إِنِّي وَاللَّهِ أَعْلَمُ أَنَّكَ تَصِيرُ إِلَى الْجَنَّةِ، وَإِنَّمَا أَبْكِي لِفَقْدَانِي إِيَّاكَ. يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ، جُعِلْتُ فِدَاكَ، حَدَّثَنِي بِحَدِيثٍ سَمِعْتُهُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ)، فَإِنِّي أَرَاكَ لَا أَسْمَعُ مِنْكَ حَدِيثًا بَعْدَ يَوْمِي هَذَا أَبَدًا.

ខ្ញុំបានទូលព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា៖ "សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ! សូមស្ស្គចំពោះអស់ឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه والسلام} ទូលបង្គំដឹងច្បាស់ថាព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ចូលឋានសួគ៌ិ ។ តែទូលបង្គំយំព្រោះតែបែកពីព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ។ អាមីរុល-មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} អើយ សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} សូមព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ថ្លែងប្រាប់ទូលបង្គំនូវហ្មត្ថិស្នមួយដែលព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានឮមកពីរស្វីលុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រោះទូលបង្គំឃើញថានឹងមិនបានឮហ្មត្ថិស្នពីព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ទៀតទេក្រោយពីថ្ងៃនេះទៅ ។"

قَالَ: «نَعَمْ - يَا أَصْبَعُ - دَعَانِي رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) يَوْمًا، فَقَالَ لِي: يَا عَلِيُّ انْطَلِقْ حَتَّى تَأْتِيَ مَسْجِدِي، ثُمَّ تَصْعُدُ مِنِّي، ثُمَّ تَدْعُو النَّاسَ إِلَيْكَ فَتَحْمَدُ اللَّهَ تَعَالَى وَتُثْنِي عَلَيْهِ، وَ تُصَلِّي عَلَيَّ صَلَاةً كَثِيرَةً، ثُمَّ تَقُولُ: أَيُّهَا النَّاسُ، إِنِّي رَسُولُ رَسُولِ اللَّهِ إِلَيْكُمْ، وَ هُوَ يَقُولُ لَكُمْ: إِنَّ لَعْنَةَ اللَّهِ، وَ لَعْنَةَ مَلَائِكَتِهِ الْمُقَرَّبِينَ، وَ أَنْبِيَائِهِ الْمُرْسَلِينَ، وَ لَعْنَتِي عَلَى مَنْ انْتَمَى إِلَى غَيْرِ أَبِيهِ، أَوْ ادَّعَى إِلَى غَيْرِ مَوَالِيهِ، أَوْ ظَلَمَ أَحِبْرًا أُجْرُهُ».

ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "មែនហើយ អាស្ម័នបាក់អើយ ថ្ងៃមួយរស្វីលុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានហៅខ្ញុំមកប្រាប់ថា៖ "អាលី ^{صلوات الله عليه والسلام} អើយ ចូរអ្នកទៅឯម៉ាស់យ៉ុដូខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه والسلام} ហើយឡើងលើវេទិកាខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه والسلام} ។ បន្ទាប់ពីនោះប្រកាសហៅមនុស្សឲ្យមករកអ្នក ^{صلوات الله عليه والسلام} ចូរអ្នកថ្វាយសេចក្តីសរសើរចំពោះអស់ឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه والسلام} លើកតម្កើងព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ហើយសូមសរសើរឲ្យខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه والسلام} ឲ្យច្រើន ។ រួចហើយចូរអ្នក ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា៖ "ប្រជារាស្ត្រអើយ ! ខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه والسلام} ជាអ្នកនាំសាររបស់រស្វីលុលឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه والسلام} មកឲ្យអស់លោក ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈចំពោះអស់លោកថា៖ "បណ្តាសាររបស់អស់ឡោះហ្ន៎ ^{صلوات الله عليه والسلام} បណ្តាសាររបស់ទេវតាជំនិត របស់ណាប៊ីប្រេសិត ^{عليهم السلام} និងបណ្តាសាររបស់ខ្ញុំ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានលើបុគ្គលណាដែលសូមពីអ្នកផ្សេងពីឪពុកខ្លួន ឬដែលហៅទៅរកម្ចាស់ផ្សេងឬដែលប្រព្រឹត្តដោយអយុត្តិធម៌ចំពោះអ្នកស៊ីឈ្នួល ។"

فَأْتَيْتُ مَسْجِدَهُ، وَ صَعِدْتُ مِنبَرِهِ، فَلَمَّا رَأَيْتَنِي فُرِيسَ وَ مِنْ كَانَ فِي الْمَسْجِدِ أَقْبَلُوا نَحْوِي، فَحَمِدَتِ اللَّهُ وَ أَثْنَيْتُ عَلَيْهِ، وَ صَلَّيْتُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) صَلَاةً كَثِيرَةً، ثُمَّ قُلْتُ: «أَيُّهَا النَّاسُ، إِنِّي رَسُولُ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، إِلَيْكُمْ، وَ هُوَ يَقُولُ لَكُمْ: أَلَا إِنَّ لَعْنَةَ اللَّهِ، وَ لَعْنَةَ مَلَائِكَتِهِ الْمُقَرَّبِينَ، وَ أَنْبِيَائِهِ الْمُرْسَلِينَ، وَ لَعْنَتِي عَلَى مَنْ انْتَمَى إِلَى غَيْرِ أَبِيهِ، أَوْ ادَّعَى إِلَى غَيْرِ مَوَالِيهِ، أَوْ

ظَلَمَ أَحْيَرًا أَجْرَهُ».

ខ្ញុំ صلوات الله عليه وآله وسلم ក៏បានទៅឯម៉ាស់យ៉ូដូព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم បានឡើងលើវេទិកាព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم ។ ពេលពួកគូរិយស្ត្របាន ឃើញខ្ញុំ صلوات الله عليه وآله وسلم ពួកដែលនៅក្នុងម៉ាស់យ៉ូដូបានចូលមកជិតខ្ញុំ صلوات الله عليه وآله وسلم ។ ខ្ញុំ صلوات الله عليه وآله وسلم បានថ្វាយសេចក្តីសរសើរ ចំពោះអល់ឡោះហ្គ័រ وَعَلَّ បានលើកតម្កើងព្រះអង្គ وَعَلَّ ហើយបានសូមពរជ័យសិរីសួស្តីឲ្យវិស្វលុលឡោះហ្គ័រ وَعَلَّ ពរជ័យសិរីសួស្តីយ៉ាងច្រើន បន្ទាប់មកខ្ញុំ صلوات الله عليه وآله وسلم បានថា៖ "បណ្តាសារបស់អល់ឡោះហ្គ័រ وَعَلَّ បណ្តាសារ របស់ទេវតាជំនិត របស់ណាប៊ីប្រេសិត عليه السلام និងបណ្តាសាររបស់ខ្ញុំ صلوات الله عليه وآله وسلم បានលើបុគ្គលណាដែលសូមពីអ្នក ផ្សេងពីឪពុកខ្លួន ឬដែលហៅទៅរកម្ចាស់ផ្សេង ឬដែលប្រព្រឹត្តដោយអយុត្តិធម៌ចំពោះអ្នកសុំឈ្នួល ។"

قَالَ: «فَلَمْ يَتَكَلَّمْ أَحَدٌ مِنَ الْقَوْمِ إِلَّا عُمُرُ بْنُ الْخَطَّابِ، فَإِنَّهُ قَالَ: قَدْ أَبْلَعْتُ - يَا أَبَا الْحَسَنِ - وَ لِكَيْتِكَ جُنْتُ بِكَلَامِ غَيْرِ مُفْسِرٍ. فَقُلْتُ: أُنْبِغُ ذَلِكَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، فَرَجَعْتُ إِلَى النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) فَأَخْبَرْتُهُ الْخَبْرَ، فَقَالَ: ارْجِعْ إِلَى مَسْجِدِي حَتَّى تَصْعَدَ مَنْبَرِي، فَاحْمَدِ اللَّهَ وَ اثن عَلَيْهِ، وَ صَلِّ عَلَيَّ، وَ ثُمَّ قَالَ: يَا أَيُّهَا النَّاسُ، مَا كُنَّا لِنَجِيئَكُمْ بِشَيْءٍ إِلَّا وَ عِنْدَنَا تَأْوِيلُهُ وَ تَفْسِيرُهُ، أَلَا وَ إِنِّي أَنَا أَبُوكُمْ، أَلَا وَ إِنِّي أَنَا مَوْلَاكُمْ، أَلَا وَ إِنِّي أَنَا أَحْيَرُكُمْ».* (البرهان في تفسير القرآن ، الجزء ٤ ، الصفحة ٣٧٢ . الأما لي ١: ١٢٢)

មិនមានអ្នកណានិយាយទេក្រៅពីម្ចាស់ ប៊ិន អាល់-ខុត្តត្តបដែលបានថា៖ "អាចូ អាល់-ហ្គាសាន់ صلوات الله عليه وآله وسلم អើយ យើងបានឮហើយ តែលោកបាននាំសម្តីមកដោយគ្មានការអធិប្បាយពន្យល់ ។" ខ្ញុំ صلوات الله عليه وآله وسلم បានថា៖ "ខ្ញុំ صلوات الله عليه وآله وسلم នឹងជម្រាបវិស្វលុលឡោះហ្គ័រ صلوات الله عليه وآله وسلم ។" ខ្ញុំ صلوات الله عليه وآله وسلم ក៏បានត្រឡប់ទៅរកវិស្វលុលឡោះហ្គ័រ صلوات الله عليه وآله وسلم បាន ប្រាប់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم អំពីដំណឹងនេះ ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم មានព្រះវចនៈថា៖ "ចូរអ្នក صلوات الله عليه وآله وسلم ត្រឡប់ទៅឯម៉ាស់យ៉ូដូខ្ញុំ صلوات الله عليه وآله وسلم ឡើងលើវេទិកាខ្ញុំ صلوات الله عليه وآله وسلم ថ្វាយសេចក្តីសរសើរចំពោះអល់ឡោះហ្គ័រ وَعَلَّ លើកតម្កើងព្រះអង្គ وَعَلَّ ហើយ សូមសិរីសួស្តីឲ្យខ្ញុំ صلوات الله عليه وآله وسلم រួចហើយចូរអ្នកថា៖ "ប្រជារាស្ត្រអើយ យើងមិនមករកអស់លោកជាមួយអ្វីមួយ ដែលគ្មានសេចក្តីអធិប្បាយនិងការបកស្រាយនៅជាប់នឹងយើងនោះឡើយ ។ ការពិតខ្ញុំ صلوات الله عليه وآله وسلم ជាឪពុក របស់អស់លោក ។ ការពិតខ្ញុំ صلوات الله عليه وآله وسلم ជាម្ចាស់របស់អស់លោក ។ ការពិតខ្ញុំ صلوات الله عليه وآله وسلم ជាអ្នកសុំឈ្នួលរបស់អស់ លោក ។" (الأما لي 1: 122)

***

6. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ: وَ فِي رِوَايَةِ أَبِي الْجَاوِدِ، عَنِ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: « وَ اتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَيَّ » يَقُولُ: « اتَّبِعْ سَبِيلَ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) ». ** (البرهان في تفسير القرآن ، الجزء ٤ ، الصفحة ٣٧٣ . تفسير القمِّي ٢: 165)

៦. [...] អាចូ អាល់-យ៉ាដូបានធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍តមកពីអាចូ យ៉ុក្តូហ្គារ صلوات الله عليه وآله وسلم ដែលមានវចនៈអំពី ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ [៣១:១៥] ចូរអ្នកដើរតាមលំនាំផ្លូវរបស់អ្នកដែលបែរទៅរកអញ ថា៖ "ព្រះអង្គ وَعَلَّ មានព្រះបន្ទូលថា៖ "ចូរដើរតាមមាតិការបស់មូហាំម៉ាដ្ឋ صلوات الله عليه وآله وسلم ។" (165 :2) (تفسير القمِّي 2: 165)

يَبْتغِي إِنَّهَا إِنْ تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِي صَخْرَةٍ أَوْ فِي السَّمَوَاتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ يَأْتِ بِهَا اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿١٦﴾

១៦. [លុក្ខម៉ានផ្ទៃបន្តទៀតថា៖] "កូនឪពុកអើយ ទោះបីវា (អំពើល្អឬអាក្រក់) មានទម្ងន់ប៉ុនគ្រាប់ស្ពៃ

នៅក្នុងថ្ម ឬនៅលើមេឃ ឬនៅលើដីក៏ដោយ ក៏អស់ឡោះហ្ន៎នឹងនាំវាមកដែរ (នឹងយកមកទូទាត់ក្នុងការជំនុំជម្រះ) ។ អស់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់ប្រកបដោយសុខុមគម្ពីរភាព (គឺល្អិតល្អន់ជ្រាលជ្រៅ) ព្រះអង្គទ្រង់មហាញាណ (ទ្រង់មានសព្វញ្ញតញ្ញាណ) ។

អត្ថាធិប្បាយអាយ៉ាស៊ូ ១៦

1. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ الْحُسَيْنِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ مُعَلَّى بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنِ الْوَشَّاءِ، عَنِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي حَمَزَةَ، عَنْ أَبِي بصيرٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام)، قَالَ: سَمِعْتُهُ يَقُولُ: «اتَّقُوا الْمُحَقَّرَاتِ مِنَ الذُّنُوبِ فَإِنَّ لَهَا طَالِبًا، لَا يَقُولُ أَحَدُكُمْ: أَذْنِبُ وَ اسْتَغْفِرُ، إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ: ” وَ نَكُتُبُ مَا قَدَّمُوا وَ آتَاهُمْ وَ كُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُبِينٍ“، وَ قَالَ عَزَّ وَ جَلَّ: ”إِنَّمَا أَنْتَ مُتَقَالٌ حَبِيَّةٌ مِنْ حَزْدِلٍ فَتَكُنْ فِي صَحْرَةٍ أَوْ فِي السَّمَاوَاتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ يَأْتِ بِهَا اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ“». ** (البرهان في تفسير القرآن ، الجزء ٤ ، الصفحة ٣٧٣ . الكافي ٢: 10/٢٠٧)

១. [...] ទទួលបានពី អាហ្វិ បាស្លៀវ ដែលបានថ្លែងថា ខ្ញុំបានឮ អាហ្វិ យ៉ាក្កុហ្វារ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ចូរខ្លាចបាបទាំងឡាយដែលចាត់ទុកថាជាតូចតាចនោះ (المحقرات) ពីព្រោះមានអ្នកស្វែងរកវា ។ ចូរកុំឲ្យមានអ្នកណាម្នាក់ក្នុងចំណោមអស់លោកថា៖ "ខ្ញុំនឹងធ្វើអំពើបាបមួយ ហើយខ្ញុំនឹងសូមខមាទោស ។" អស់ឡោះហ្ន៎មានព្រះបន្ទូលថា៖ [៣៦:១២] ...យើងកត់ត្រាទុកនូវអំពើដែលពួកគេបានសាងនិងលទ្ធផលរបស់វា ។ យើងបានរាយរាប់[និងកត់ទុកនូវ]សព្វសារពើនៅក្នុងអ៊ីម៉ាប៊ីត្តី ។ ព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិបូទ្ធិ ព្រះដ៏មហារុងរៀងមានព្រះបន្ទូលថា៖ [៣១:១៦] ទោះបីវា (អំពើល្អឬអាក្រក់) មានទម្ងន់ប៉ុនគ្រាប់ស្ពៃនៅក្នុងថ្ម ឬនៅលើមេឃ ឬនៅលើដីក៏ដោយ ក៏អស់ឡោះហ្ន៎នឹងនាំវាមកដែរ (នឹងយកមកទូទាត់ក្នុងការជំនុំជម្រះ) ។ អស់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់ប្រកបដោយសុខុមគម្ពីរភាព ព្រះអង្គទ្រង់មហាញាណ (ទ្រង់មានសព្វញ្ញតញ្ញាណ) ។" (الكافي 2: 10 / 207)

يَبْنِي أَقِيمَ الصَّلَاةِ وَأْمُرًا بِالْمَعْرُوفِ وَأَنْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ إِنَّ ذَٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ﴿١٧﴾
១៧. កូនឪពុកអើយ ចូរកូនធ្វើនមស្ការ[បូជាអស់ឡោះហ្ន៎] ចូរបង្គាប់ឲ្យធ្វើល្អ និងចូរបាមធ្វើអាក្រក់ ។ ចូរកូនអត់ធ្មត់ចំពោះអ្វីដែលកើតមានដល់កូន ។ ទាំងអស់នេះទាមទារសេចក្តីប្តេជ្ញាចិត្ត ។

អត្ថាធិប្បាយអាយ៉ាស៊ូ ១៧

1. الطَّبْرَسِيُّ: عَنْ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «اصْبِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ مِنَ الْمَشَقَّةِ وَ الْأَذَى فِي الْأَمْرِ بِالْمَعْرُوفِ وَ التَّهَيُّ عَنِ الْمُنْكَرِ». ** (البرهان في تفسير القرآن ، الجزء ٤ ، الصفحة ٣٧٤ . مجمع البيان ٨: ٥٠٠)

១. អាល់-ត្តីបារស៊ីបានតំណាលថាអាលី^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "[៣១:១៧] ចូរកូនអត់ធ្មត់ចំពោះអ្វីដែលកើតមានដល់កូន ។ ការលំបាកទាំងឡាយនិងការរំលោភ[ដែលជួបប្រទះ]ក្នុងការបង្គាប់ឲ្យធ្វើអំពើល្អ និងបាមធ្វើអំពើអាក្រក់ ។" (مجمع البيان 8: 500)

وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿١٨﴾

១៨. ចូរកូនកុំបែរម្តាល់ចេញពីបណ្តាមនុស្ស[យ៉ាងច្រឡោងខាម] ចូរកូនកុំដើរក្រអឺតនៅលើផែនដី [ដោយពេញចិត្តចំពោះខ្លួនឯង]ឡើយ ។ អល់ឡោះហ្ន៎មិនសព្វព្រះហឫទ័យមនុស្សព្រហ័ន សម្បូរអំនួតគយទេ ។

អត្ថាធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៨

1. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عِدَّةٍ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ الْبَرْقِيِّ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْمُعِيرَةِ وَ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ، عَنْ طَلْحَةَ بْنِ زَيْدٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام)، فِي هَذِهِ الْآيَةِ: "وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ"، قَالَ: «لِيَكُنِ النَّاسُ فِي الْعِلْمِ سَوَاءً عِنْدَكَ». ** (البرهان في تفسير القرآن ، الجزء ٤ ، الصفحة ٣٧٤ . الكافي ١: ٢/٣٢)

១. [...] ទទួលបានពីគ្នាស្តី ប្រសិន តែស្តីដែលទទួលបានពីអាចិ អាប់ខ្ពលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីអាយ៉ាស់ [៣១:១៨] ចូរកូនកុំបែរម្តាល់ចេញពីបណ្តាមនុស្ស[យ៉ាងច្រឡោងខាម] ថា៖ "ដើម្បីឲ្យមនុស្សទៅជា មានការចេះដឹងស្មើគ្នាដូចអ្នកដែរ ។" (الكافي 1: 2 /32)

***

2. ثُمَّ قَالَ: وَ فِي رِوَايَةِ أَبِي الْجَارُودِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِهِ: "وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا": «أَيُّ بِالْعِظْمَةِ». ** (البرهان في تفسير القرآن ، الجزء ٤ ، الصفحة ٣٧٥ . تفسير القمي ٢: ١٦٥)

២. អាចិ អាល់-យ៉ាវូដូបានធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍ថា អាចិ យ៉ាកុំហ្វារ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលព្រះ អង្គ^{وَجَلَّ} [៣១:១៨] ចូរកូនកុំដើរក្រអឺតនៅលើផែនដី[ដោយពេញចិត្តចំពោះខ្លួនឯង]ឡើយ ថា៖ "ដោយ ប្រកធំ ។" (تفسير القمي 2: 165)

وَأَقْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَأَغْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ ﴿١٩﴾

១៩. ចូរកូនកាន់មជ្ឈត្តារម្មណ៍ក្នុងការដើរ ចូរកូនបន្ទាបសម្លេង ។ សម្លេងដែលគួរឲ្យស្អប់ខ្ពើមគឺសម្លេង សត្វលា ។"

អត្ថាធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៩

1. الشَّيْخُ الْبُرْسِيُّ، قَالَ فِي تَفْسِيرِ قَوْلِهِ تَعَالَى: "إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ"، قَالَ: سَأَلَ رَجُلٌ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): مَا مَعْنَى هَذِهِ الْحَمِيرِ؟ فَقَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «اللَّهُ أَكْرَمُ مِنْ أَنْ يَخْلُقَ شَيْئًا تَمْ يُنْكِرُهُ»

១. អាល់-ស្តែខ្ទី អាល់-ចិរស៊ីបានថ្លែង ក្នុងការបកស្រាយព្រះបន្ទូលព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ [៣១:១៩] សម្លេងដែលគួរឲ្យស្អប់ខ្ពើមគឺសម្លេងសត្វលា ថា៖ "បុរសម្នាក់បានសួរអាមីរុល-មុមីនីន^{صلوات الله عليه والسلام} ថា៖ "សត្វ លាទាំងនេះមានន័យថាអ្វី?" អាមីរុល-មុមីនីន^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្ន៎^{وَجَلَّ}មហាថ្លៃថ្នូរបំផុត ព្រះអង្គ^{وَجَلَّ}មិនដែលបង្កើតអ្វីមួយហើយ បន្ទាប់មកស្អប់អ្វីនោះទេ ។

إِنَّمَا هُوَ زُرِّيْقٌ وَ صَاحِبُهُ، فِي تَابُوتٍ مِنْ نَارٍ، فِي صُورَةِ جَمَارَيْنِ، إِذَا شَهَقَا فِي النَّارِ انْتَرَعَجَ أَهْلُ النَّارِ مِنْ شِدَّةِ صَرَاحِهِمَا». ** (البرهان في تفسير القرآن ، الجزء ٤ ، الصفحة ٣٧٥ . مشارق أنوار اليقين: ٨٠)

តែនេះគឺស្វារីកូ (បុគ្គលទីពីរ គឺអ្នកម៉ារ) និងកនរបស់គេ (បុគ្គលទីមួយ គឺអាចិ បាការ) ដែលនៅក្នុងមល្លសភ្លើងនរក មានរូបជាសត្វលា។ ពេលពួកគេដង្កក់នៅក្នុងភ្លើងនរក អ្នកឋាននរកឯទៀតធុញទ្រាន់ដោយសារសម្រែកខ្លាំងរបស់បុគ្គលទាំងពីរនេះ ។" (مشارق أنوار اليقين: 80)

***

2. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ الْكُوفِيِّ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَسْبَاطٍ، عَنْ عَمِّهِ يَعْقُوبَ بْنِ سَالِمٍ، عَنْ أَبِي بَكْرٍ الْحَضْرَمِيِّ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ"، قَالَ: «الْعَطْسَةُ الْفَبِيحَةُ». ** (البرهان في تفسير القرآن ، الجزء ٤ ، الصفحة ٣٧٥ . الكافي ٤٨٠/٢:٢١)

២. [...] ទទួលបានពី អាចិ បាការ អាល់-ហ្គាដ្ឋរីមីដែលបានឲ្យដឹងថា ខ្ញុំបានសួរអាចិ អាប់ខុលឡោះហ្គាដ្ឋរីមី អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គាដ្ឋរីមី [៣១:១៩] សម្លេងដែលគួរឲ្យស្អប់ខ្ពើមគឺសម្លេងសត្វលា។ ព្រះអង្គ មានវចនៈថា៖ "សម្លេងកណ្តាស់អាក្រក់ (គឺឮខ្លាំងៗ) ។" (الكافي 2: 480 / 21)

أَلَمْ تَرَوْا أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعْمَهُ ظَهْرَةَ وَبَاطِنَةً وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُنِيرٍ ﴿٣٠﴾

២០. ពួកអ្នកមិនឃើញទេ ថាអល់ឡោះហ្គាដ្ឋរីមីបានដាក់អ្វីៗដែលមាននៅលើមេឃនិងដីនោះក្នុងចំណុះពួកអ្នក ព្រះអង្គបានប្រទានមកលើពួកអ្នកនូវព្រះឧបការៈ (គឺសេចក្តីទំនុកបម្រុងនិងអនុគ្រោះ) ព្រះអង្គដែលអាចមើលឃើញនិងមើលមិនឃើញ? មានមនុស្សខ្លះឈ្មោះគ្នាអំពីអល់ឡោះហ្គាដ្ឋរីមីដោយគ្មានការចេះដឹង គ្មានព្រះមគ្គទេសន៍ដឹកនាំ គ្មានព្រះគម្ពីរត្រចះត្រចង់។

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ ءِآبَاءَنَا أَوْ لَوْ كَانَ الشَّيْطَانُ يَدْعُوهُمْ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿٣١﴾

២១. ពេលគេប្រាប់ពួកគេថា៖ "ចូរអស់លោកប្រតិបត្តិតាមអ្វីដែលអល់ឡោះហ្គាដ្ឋរីមីបានបើកឲ្យដឹងនោះទៅ។" ពួកគេថា៖ "ទេ យើងធ្វើតាមអ្វីដែលយើងធ្លាប់បានឃើញដូនតាយើងធ្វើតាមនោះវិញ។" ទោះបីមានស្នែកតូនហៅពួកគេទៅរកទណ្ឌកម្មភ្លើងនរកដែលឆេះសន្លោសន្លៅក៏ដោយឬ?

អត្ថាធិប្បាយអាយ៉ាស៊ូ ២០-២១

1. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ دَاوُدَ الْمَنْعَرِيِّ، عَنْ شَرِيكِ، عَنْ جَابِرٍ، قَالَ: قَرَأَ رَجُلٌ عِنْدَ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): "وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعْمَهُ ظَاهِرَةً وَ بَاطِنَةً"، قَالَ: «أَمَّا النِّعْمَةُ الظَّاهِرَةُ فَالْتَّيْبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ، وَ مَا جَاءَ بِهِ مِنْ مَعْرِفَةِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ وَ تَوْحِيدِهِ،

១. [...] រាយការណ៍មកពី យ៉ាកូប៖ ដែលបានថាបុរសម្នាក់បានសូត្រ [៣១:២០] ព្រះអង្គបានប្រទានមក លើពួកអ្នកនូវព្រះឧបការៈព្រះអង្គដែលអាចមើលឃើញនិងមើលមិនឃើញ នៅចំពោះមុខ អាចិ យ៉ាកូប៖^{صلوات الله عليه والسلام} ។ ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ព្រះឧបការគុណដែលអាចមើលឃើញគឺព្រះសាស្តា^{صلوات الله عليه وآله وسلم} និងអ្វីដែលព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} មកជាមួយ គឺការទទួលស្គាល់អស់ឡោះហ្គ័រ^{عجل} និងការទទួលស្គាល់ព្រះអង្គ^{عجل} ជា ព្រះតែមួយគត់ ។

وَأَمَّا الْبِغْمَةُ الْبَاطِنَةُ فَلَوْلَا يَتَنَا أَهْلَ الْبَيْتِ، وَ عَقْدٌ مَوَدَّتِنَا، فَاعْتَمَدَ وَ اللَّهُ قَوْمٌ هَذِهِ الْبِغْمَةُ الظَّاهِرَةُ وَ الْبَاطِنَةُ، وَ اعْتَمَدَهَا قَوْمٌ ظَاهِرَةٌ، وَ لَمْ يَعْتَمِدْهَا بَاطِنَةٌ، فَأَنْزَلَ اللَّهُ: "يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ لَا يَحْزُنْكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ مِنَ الَّذِينَ قَالُوا آمَنَّا بِأَفْوَاهِهِمْ وَ لَمْ تُؤْمِنْ قُلُوبُهُمْ"، فَفَرَحَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) عِنْدَ نُزُولِهَا، إِذْ لَمْ يَتَقَبَّلِ اللَّهُ تَعَالَى إِيمَانَهُمْ إِلَّا بِعَقْدِ وَلَا يَتَنَا وَ مُحَبَّتِنَا. ** (البرهان في تفسير القرآن ، الجزء ٤ ، الصفحة ٣٧٥ . تفسير القمي ١٦٥:٢)

ព្រះឧបការគុណដែលមិនអាចមើលឃើញគឺវិទ្យាយ៉ាស្តុរបស់យើង^{عليهم السلام} ព្រះរាជកុលដ្ឋាន^{عليهم السلام} និងកិច្ចសន្យាថាជាមិត្តរបស់យើង^{عليهم السلام} ។ សូមស្យូចនឹងអស់ឡោះហ្គ័រ^{عجل} សហគមន៍នេះបានសន្យាថាជឿព្រះឧបការគុណដែលអាចមើលឃើញនិងព្រះឧបការគុណដែលមិនអាចមើលឃើញ ។ តែមនុស្សជឿអាការក្រៅ មិនជឿអាការកំបាំងដែលមើលមិនឃើញនោះទេ ។ ដូច្នេះអស់ឡោះហ្គ័រ^{عجل} បានបើកឲ្យដឹងថា៖ [៥:៤១] សាសនៈទូតអ៊ីយ! ចូរកុំបារម្ភអំពីពួកដែលស្ទុះទៅរកបទបដិសេធសទ្ធាដែលថាដោយមាត់៖ "យើងជឿ" តែចិត្តពួកគេពុំមានសទ្ធាទេ ។ ដូច្នេះវិស្វលុលឡោះហ្គ័រ^{عجل} សប្បាយព្រះហឫទ័យនៅពេលដែលអាយ៉ាស្តុនេះត្រូវបើកឲ្យដឹង ព្រោះអស់ឡោះហ្គ័រ^{عجل} មិនព្រមទទួលយកជំនឿពួកគេទេដរាបណាពួកគេមិនព្រមជឿវិទ្យាយ៉ាស្តុរបស់យើង^{عليهم السلام} និងមិនស្រឡាញ់យើង^{عليهم السلام} ទេនោះ ។" (2: 165) (تفسير القمي 2: 165)

5:41-42

***

2. إِنَّ بَابِيهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ زِيَادٍ بْنُ جَعْفَرٍ الْهَمْدَانِيُّ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ ابْنِ هَاشِمٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ أَبِي أَحْمَدَ مُحَمَّدِ بْنِ زِيَادِ الْأَزْدِيِّ، قَالَ: سَأَلْتُ سَيِّدِي مُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ (عَلَيْهِمَا السَّلَامُ) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "وَ أَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعْمَهُ ظَاهِرَةً وَ بَاطِنَةً" فَقَالَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «الْبِغْمَةُ الظَّاهِرَةُ: الْإِمَامُ الظَّاهِرُ، وَ الْبَاطِنَةُ: الْإِمَامُ الْغَائِبُ».

២. [...] ទទួលបានពី អាចិ អាស្តុម៉ាដូ មូហ្គាម៉ាដូ ប៊ិន ស្ត្រីយ៉ាដូ អាល់-អាស្តុខ្លីដែលបានថា៖ "ខ្ញុំបានសួរ ព្រះបរមគ្រូខ្ញុំ មូសា^{صلوات الله عليه والسلام} ប៊ិន យ៉ាកូប៖^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្គ័រ^{عجل} [៣១:២០] ព្រះអង្គបាន ប្រទានមកលើពួកអ្នកនូវព្រះឧបការៈព្រះអង្គដែលអាចមើលឃើញនិងមើលមិនឃើញ ។ ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ព្រះឧបការៈដែលអាចមើលឃើញ គឺអ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលគេអាចមើលឃើញ ។ ព្រះឧបការៈ ដែលមិនអាចមើលឃើញ គឺអ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} កំបាំងខ្លួន ។"

فَقُلْتُ لَهُ: وَ يَكُونُ فِي الْأَيْمَةِ مَنْ يَغِيبُ؟ فَقَالَ: «نَعَمْ، يَغِيبُ عَنْ أَبْصَارِ النَّاسِ شَخْصُهُ، وَ لَا يَغِيبُ عَنْ قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ ذِكْرُهُ، وَ هُوَ الْثَّانِي عَشَرَ مِثًا، وَ يُسْهَلُ اللَّهُ لَهُ كُلَّ عَسِيرٍ، وَ يَذَلُّ اللَّهُ لَهُ كُلَّ صَعْبٍ، وَ يُظْهِرُ لَهُ كُلَّ كُنُوزِ الْأَرْضِ، وَ يَقْرِبُ لَهُ كُلَّ بَعِيدٍ، وَ يُبِيرُ بِهِ كُلَّ جَبَّارٍ غَنِيْدٍ، وَ يُهْلِكُ عَلَى يَدِهِ كُلَّ شَيْطَانٍ مَرِيدٍ، ذَلِكَ إِنْ سَيِّدَةِ الْإِمَاءِ، الَّذِي تَخْفَى عَلَى النَّاسِ وَلَا دُنُوَّهُ، وَ لَا يَحِلُّ لَهُمْ تَسْمِيَتُهُ، حَتَّى يُظْهِرَهُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ فِيمَلَأَ الْأَرْضَ قِسْطًا وَ عَدْلًا كَمَا مُلِئَتْ جَوْرًا وَ ظُلْمًا». ** (البرهان في تفسير القرآن ، الجزء ٤ ،

الصفحة ٣٧٦ . كمال الدين و تمام النعمة: (٦/٣٦٨)

ខ្ញុំបានទូលព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلم ថា៖ "ដូច្នោះនៅក្នុងចំណោមអ្វីម៉ា عليهم السلام ទាំងឡាយ មានអ្វីម៉ា صلوات الله عليه والسلم មួយអង្គ صلوات الله عليه والسلم នឹងកំបាំងខ្លួនមែនទេ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلم មានវចនៈថា៖ "មែន ខ្លួនអ្វីម៉ា صلوات الله عليه والسلم នោះនឹងកំបាំងបាត់ពីភ្នែកមនុស្ស តែការនឹករលឹកដល់អ្វីម៉ា صلوات الله عليه والسلم នោះនឹងមិនបាត់ពីបេះដូងបណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាទេ ។ អ្វីម៉ា صلوات الله عليه والسلم នោះជាបុគ្គលទីដប់ពីរក្នុងចំណោមយើង عليهم السلام ។ អល់ឡោះហ្គ័រ عز وجل នឹងធ្វើឲ្យគ្រប់ការលំបាករបស់អ្វីម៉ា صلوات الله عليه والسلم នោះទៅជាងាយស្រួលសម្រាប់អ្វីម៉ា صلوات الله عليه والسلم នោះ នឹងឈ្នះគ្រប់ការលំបាក ។ ព្រះអង្គ عز وجل នឹងបង្ហាញគ្រប់កំណប់នៃផែនដីដល់អ្វីម៉ា صلوات الله عليه والسلم នោះ ។ ព្រះអង្គ عز وجل នឹងធ្វើឲ្យអ្វីដែលនៅឆ្ងាយពីព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلم ទៅជានៅក្បែរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلم ។ បុគ្គលសាហាវឃោរឃៅគ្រប់រូបនឹងត្រូវកម្ទេចដោយអ្វីម៉ា صلوات الله عليه والسلم នោះ ។ គ្រប់មារស្មៃគូន صلوات الله عليه والسلم ត្រូវបណ្តាសានឹងត្រូវស្លាប់ដោយដៃអ្វីម៉ា صلوات الله عليه والسلم នោះ ។ នោះគឺព្រះរាជបុត្រ صلوات الله عليه والسلم របស់ព្រះអគ្គនាយិកា صلوات الله عليه والسلم របស់អស់នារីមានសទ្ធា ការផុសឡើងមកក្នុងលោកនេះរបស់អ្វីម៉ា صلوات الله عليه والسلم នោះត្រូវលាក់បាំងពីមនុស្ស ។ គេមិនអនុញ្ញាតឲ្យពួកគេហៅព្រះនាមអ្វីម៉ា صلوات الله عليه والسلم នោះទេ លុះត្រាតែអល់ឡោះហ្គ័រ عز وجل ឲ្យអ្វីម៉ា صلوات الله عليه والسلم នោះលេចខ្លួនឡើង ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلم នឹងធ្វើឲ្យផែនដីពោរពេញដោយសម្បត្តិមនុស្ស និងយុត្តិធម៌ ដូចដែលវាបានពោរពេញដោយភាពមិនត្រឹមត្រូវនិងអយុត្តិធម៌នោះដែរ ។" (6 /368) (كمال الدين و تمام النعمة)

***

3. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: فِي رِوَايَةِ أَبِي الْجَارُودِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): فِي قَوْلِهِ: "وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِعَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُبِينٍ * وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءُنَا أَوْ لَوْ كَانَ الشَّيْطَانُ يَدْعُوهُمْ إِلَى عَذَابِ السَّعِيرِ": «فَهُوَ النَّضْرُ بْنُ الْحَارِثِ، قَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ): اتَّبِعْ مَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ. قَالَ: بَلْ أَتَّبِعُ مَا وَجَدْتُ عَلَيْهِ آبَائِي».

៣. [...] អាចិ អាល់-យ៉ាវដូបានធ្វើសេចក្តីវាយការណ៍តមកពី អាចិ យ៉ាក្តុហ្គារ صلوات الله عليه والسلم អំពីព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ عز وجل [៣១:២០] មានមនុស្សខ្លះឈ្មោះគ្នាអំពីអល់ឡោះហ្គ័រដោយគ្មានការចេះដឹង គ្មានមគ្គុទេសន៍ដឹកនាំ គ្មានព្រះគម្ពីរត្រចះត្រចង់ ។ [៣១:២១] ពេលគេប្រាប់ពួកគេថា៖ "ចូរអស់លោកប្រតិបត្តិតាមអ្វីដែលអល់ឡោះហ្គ័របានប្រទានចុះមកនោះទៅ ។" ពួកគេថា៖ "ទេ យើងធ្វើតាមអ្វីដែលយើងធ្លាប់បានឃើញដូនតាយើងធ្វើតាមនោះវិញ ។" ទោះបីបើមានស្មៃគូនហៅពួកគេទៅរកទណ្ឌកម្មភ្លើងនរកដែលឆេះសន្ទោសនៅក៏ដោយឬ? ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلم មានវចនៈថា៖ "បុរសនោះគឺ អាល់-ណាដ្ឋារ ប៊ិន អាល់-ហ្គារីស្ទ ។ រស្មៃលុលឡោះហ្គ័រ صلوات الله عليه والسلم បានប្រាប់បុរសនេះថា៖ "ចូរធ្វើតាមអ្វីដែលព្រះម្ចាស់ عز وجل លោកបានបើកឲ្យដឹងនោះទៅ ។" បុរសនោះបានថា៖ "ទេ ខ្ញុំនឹងធ្វើតាមអ្វីដែលខ្ញុំបានឃើញដូនតាខ្ញុំធ្វើតាមនោះវិញ ។"

(تفسير القمي 2: 166)

***

4. ** فِي أَمَلِي شَيْخ الطَّائِفَةِ قُدْسَ سِرُّهُ بِإِسْنَادِهِ إِلَى أَبِي جَعْفَرٍ الْبَاقِرِ عَلَيْهِ السَّلَامُ حَدِيثٌ طَوِيلٌ وَ فِيهِ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَالَ لِعَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قُلْ مَا أَوْلَى نِعْمَةِ أَبْلَاكَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَ أَنْعَمَ عَلَيْكَ بِهَا؟

៤**. នៅក្នុងសាត្រា អូម៉ាលី របស់ស្មៃខ្ញុំ អាល់-ត្នីអ៊ីហ្គាស្ត យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានឡើងទៅដល់អាចិ យ៉ាក្តុហ្គារ អាល់-បាក្លៀរ صلوات الله عليه والسلم នៅក្នុងហ្គាឌីស្ទវែងមួយ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلم មានវចនៈថាព្រះសាស្តា صلوات الله عليه والسلم បានប្រាប់អាល់-លី صلوات الله عليه والسلم ថា៖ "តើអ្នកប្រាប់បានទេថាអល់ឡោះហ្គ័រ عز وجل បានល្បួងពិសោធអ្នក صلوات الله عليه والسلم ដោយ

ព្រះឧបការៈមួយណា ហើយព្រះអង្គបានប្រោសប្រណីអ្នកដោយព្រះឧបការៈនោះដែរ ?

قَالَ: أَنْ حَلَفَنِي إِلَى أَنْ قَالَ: فَمَا التَّاسِعَةُ؟ قَالَ: أَنْ سَحَّرَ لِي سَمَاءَهُ وَ أَرْضَهُ وَ مَا فِيهِمَا وَ مَا بَيْنَهُمَا مِنْ خَلْقِهِ، قَالَ: صَدَقْتَ. (تفسير نور الثقلين , الجزء ٤ , الصفحة ٢١٢)

អាឡី មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្ន៎បានបង្កើតទូលបង្គំ រហូតដល់ព្រះសាស្តា មានព្រះវចនៈថា៖ "តើព្រះឧបការៈទីប្រាំបួនគឺអ្វី ?" អាឡី មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្ន៎បានដាក់មេឃព្រះអង្គ ដីព្រះអង្គ អ្វីៗដែលជាមាបសកម្មរបស់ព្រះអង្គដែលមាននៅក្នុងនោះ ដែលមាននៅក្នុងចន្លោះទាំងពីរនោះ ក្រោមអំណាចទូលបង្គំ ។" ព្រះសាស្តា មានព្រះវចនៈថា៖ "អ្នកនិយាយពិត ។" (تفسير نور الثقلين)

وَمَنْ يُسَلِّمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ وَإِلَى اللَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ﴿٣٢﴾

២២. អ្នកណាមួយប្រគល់មុខរបស់ខ្លួន (គឺប្រគល់ខ្លួន) ឲ្យទៅអល់ឡោះហ្ន៎ ព្រមទាំងជាអ្នកប្រព្រឹត្តិល្អ អ្នកនោះតោងដៃតោង (ប្រដាប់សម្រាប់តោង) ជាទីទុកចិត្តបំផុត ។ អវសាននៃរឿងទាំងអស់នៅឯអល់ឡោះហ្ន៎ ។

អត្ថាធិប្បាយអាយ៉ាសុំ ២២

1. مُحَمَّدُ بْنُ الْعَبَّاسِ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ سَعِيدٍ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ الْخُصَيْنِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ أَبِي الْحَسَنِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ آبَائِهِ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ) فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ"، قَالَ: «مَوَدَّتْنَا أَهْلَ الْبَيْتِ». ** (البرهان في تفسير القرآن , الجزء ٤ , الصفحة ٣٧٩ . تأويل الآيات ٤٣٩/١٠:١)

១. [...] ទទួលបានពីអាល់-ហ្វាស្វយន៍ ប៊ិន មូខ្លីរីក្វដែលបានថ្លែងតមកពី អាហ្វិ អាល់-ហ្វាសាន់ មូសា ប៊ិន យ៉ាក្កុហ្វារ ដែលទទួលបានមកពីព្រះបិតា ព្រះអង្គ ដែលទទួលបានមកពីព្រះបុព្វការី ព្រះអង្គ ដែលមានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះដ៏មហារុងរឿង [៣១:២២] អ្នកនោះតោងដៃតោងជាទីទុកចិត្តបំផុត ថា៖ "ស្រឡាញ់យើង ព្រះរាជកុលដ្ឋាន ។" (تأويل الآيات 1: 10 / 439)

***

2. ابْنُ بَابُوَيْهٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ مَاجِيلَوَيْهِ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ)، قَالَ: حَدَّثَنِي عَمِّي مُحَمَّدُ بْنُ أَبِي الْقَاسِمِ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْبَرْقِيِّ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ حَلْفِ بْنِ حَمَّادِ الْأَسَدِيِّ، عَنْ أَبِي الْحَسَنِ الْعَبْدِيِّ، عَنِ الْأَعْمَشِ، عَنْ عَبَّادَةَ بْنِ رِجَعٍ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبَّاسٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) : «مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَتَمَسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ الَّتِي لَا انْفِصَامَ لَهَا فَلْيَسْتَمْسِكْ بِوَلَايَةِ أَحِبِّي وَ وَصِيِّ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ، فَإِنَّهُ لَا يَهْلِكُ مَنْ أَحَبَّهُ وَ تَوَلَّاهُ، وَ لَا يَنْجُو مَنْ أَبْغَضَهُ وَ عَادَاهُ». ** (البرهان في تفسير القرآن , الجزء ٤ , الصفحة ٣٧٩ . معاني الأخبار: ١/٣٦٨)

២. [...] ទទួលបានពី អាហ្វិ អុប៊ុលឡោះហ្ន៎ ប៊ិន អុប៊ុលឡោះហ្ន៎ដែលបានថ្លែងថា វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ មានព្រះវចនៈថា៖ "បុគ្គលណាចង់តោងដៃតោងដែលគួរឲ្យទុកចិត្តបំផុតដែលមិនអាចរហូតបាន អ្នក

អ្នកប្រឹក្សា

នោះគប្បីចងចិត្តទៅលើវិទ្យាយ៉ាសុំរបស់ប្អូនប្រុស صلوات الله عليه وآله وسلم ដែលជាអ្នកស្នង صلوات الله عليه وآله وسلم អាល្លី صلوات الله عليه وآله وسلم ប៊ិន អាហ្វិ គ្លីលិប صلوات الله عليه وآله وسلم ព្រោះអ្នកនោះនឹងមិនវិនាសទេ បុគ្គលដែលស្រឡាញ់គេ صلوات الله عليه وآله وسلم ចងមិត្តភាពជាមួយ صلوات الله عليه وآله وسلم គេ صلوات الله عليه وآله وسلم ។ តែអ្នកណាស្អប់គេ صلوات الله عليه وآله وسلم ជាសត្រូវរបស់គេ صلوات الله عليه وآله وسلم អ្នកនោះនឹងមិនត្រូវជួយសង្គ្រោះទេ ។"

(معاني الأخبار: 1/368)

***

3. و عَنْهُ، بِإِسْنَادِهِ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ): «الْأَيْمَةُ مِنْ وُلْدِ الْحُسَيْنِ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ)، مَنْ أَطَاعَهُمْ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ، وَ مَنْ عَصَاهُمْ فَقَدْ عَصَى اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ، هُمْ الْعُرْوَةُ الْوُثْقَى، وَ هُمْ الْوَسِيلَةُ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى.» ** (البرهان في تفسير القرآن , الجزء ٤ , الصفحة ٣٧٩ . عيون أخبار الرضا (عليه السلام) ٥٨/٢١٧:٢)

៣. [...] វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه وآله وسلم មានព្រះវចនៈថា៖ "អ៊ីម៉ា عليهم السلام ទាំងឡាយដែលជាព្រះរាជបុត្រ عليهم السلام របស់ អាល់-ហ្វិសែនី صلوات الله عليه وآله وسلم អ្នកណាស្តាប់បង្គាប់ពួកគេ عليهم السلام អ្នកនោះស្តាប់បង្គាប់អឡោះហ្ន៎ عليهم السلام ។ អ្នកណាមិន ស្តាប់បង្គាប់ពួកគេ عليهم السلام ទេ អ្នកនោះអ្នកមិនស្តាប់បង្គាប់អល់ឡោះហ្ន៎ عليهم السلام ទេ ។ ពួកគេ عليهم السلام ជា *វៃតោងជាទី ទុកចិត្តបំផុត* ពួកគេ عليهم السلام ជាមធ្យោបាយដើម្បីឆ្ពោះទៅរកអាល់ឡោះហ្ន៎ عليهم السلام ។" قال تعالى

(عيون أخبار الرضا (عليه السلام) 2: 217/58)

***

4. الشَّيْخُ الْفَقِيهُ أَبُو الْحَسَنِ مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ بْنِ شَاذَانَ: رَوَاهُ مِنْ طَرِيقِ الْعَامَّةِ، عَنِ الرِّضَا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، عَنْ آبَائِهِ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ)، قَالَ: «قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ): سَتَكُونُ بَعْدِي فِتْنَةٌ مُظْلِمَةٌ، النَّاجِي مِنْهَا مَنْ تَمَسَّكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى.

៤. អាល់-វៃស្តខ្ញុំ នៅក្នុងសាត្រា អាល់-ហ្វាគិហ៎ បានថ្លែងថា អាហ្វិ អាល់-ហ្វាសាន់ មូហ្វាម៉ាដូ ប៊ិន អាស្តូម៉ាដូ ប៊ិន អាល្លី ប៊ិន អាល់-ហ្វិសែនី ប៊ិន ស្វាស្វាន បានធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍មកពីសំណាក់ សុស្តីមទូទៅដែលទទួលបានមកពី អាល់-វីជី صلوات الله عليه وآله وسلم ដែលទទួលបានមកពីព្រះបុព្វការី عليهم السلام ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم ដែលមានវចនៈថាវិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه وآله وسلم មានព្រះវចនៈថា៖ "អត់ពីខ្ញុំ عليه وآله وسلم ទៅនឹងមានការប្រយុទ្ធខ្មៅ ងងឹត ។ បុគ្គលដែលរួចផុតពីការប្រយុទ្ធខ្មៅងងឹតនោះគឺបុគ្គលដែលចងក្លាប់នឹង [២:២៥៦] *បង្កាន់ដៃមាំបំផុត* ។"

فَقِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَ مَا الْعُرْوَةُ الْوُثْقَى؟ قَالَ: وَلَايَةُ سَيِّدِ الْوَصِيِّينَ.

គេបានទូលថា៖ "វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه وآله وسلم អើយ អ្វីទៅ [២:២៥៦] *បង្កាន់ដៃមាំបំផុត* ។?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم មាន ព្រះវចនៈថា៖ "វិទ្យាយ៉ាសុំរបស់ព្រះអគ្គមហាប្រមុខ صلوات الله عليه وآله وسلم របស់ព្រះឧត្តរាធិការីទាំងឡាយ عليهم السلام ។"

قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَ مَنْ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ؟ قَالَ: أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ.

គេបានទូលថា៖ "វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه وآله وسلم អើយ អ្នកណាជាព្រះអគ្គមហាប្រមុខ صلوات الله عليه وآله وسلم របស់ព្រះឧត្តរាធិការី ទាំងឡាយ عليهم السلام ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم មានព្រះវចនៈថា៖ "អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه وآله وسلم ។"

قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَ مَنْ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ؟ قَالَ: مَوْلَى الْمُسْلِمِينَ وَ إِمَامُهُمْ بَعْدِي.

គេបានទូលថា៖ "វិស្វលុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه وآله وسلم} អើយ អ្នកណាជាអាមីរុល-មុមីនីន^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ?" ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} មានព្រះ
វចនៈថា៖ "ព្រះបរមគ្រូរបស់មុស្លីមទាំងឡាយនិងអ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه وآله وسلم} របស់ពួកគេ អត់ពីខ្ញុំ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ទេ ។"

قيل: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَ مَنْ مَوْلَى الْمُسْلِمِينَ وَ إِمَامُهُمْ بَعْدَكَ؟ قَالَ: أَحِي عَلِيٌّ بِنُ أَبِي طَالِبٍ. ** (البرهان في تفسير القرآن , الجزء ٤ , الصفحة ٣٨٠ . مائة منقبة: ١٤٩ / ٨١)

គេបានទូលថា៖ "វិស្វលុលឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه وآله وسلم} អើយ អ្នកណាជាព្រះបរមគ្រូរបស់មុស្លីមទាំងឡាយនិងអ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه وآله وسلم}
របស់ពួកគេនោះ អត់ពីព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ទេ ។" ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} មានព្រះវចនៈថា៖ "ប្អូនប្រុស^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ខ្ញុំ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} អាឡី^{صلوات الله عليه وآله وسلم}
ប៊ិន អាប៊ូ ត្នីលីប^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ។" (1/149) (مائة منقبة: 81)

وَمَنْ كَفَرَ فَلَا يَحْزَنكَ كُفْرُهُمْ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٣٣﴾

២៣. អ្នកណាមួយបដិសេធសទ្ធា ចូរអ្នកកុំមានទុក្ខព្រួយដោយសារបទបដិសេធសទ្ធារបស់អ្នកនោះ
ឡើយ ។ ពួកគេនឹងវិលត្រឡប់មកឯយើងវិញ យើងនឹងឲ្យពួកគេបានដឹងអំពីអំពើដែលពួកគេបាន
សាង ។ អល់ឡោះហ្ន៎^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ទ្រង់ញាណនូវអ្វីដែលមាននៅក្នុងទ្រូង ។

نُمَتِّعُهُمْ قَلِيلًا ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ إِلَىٰ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٣٤﴾

២៤. យើងបណ្តោយឲ្យពួកគេសប្បាយរីករាយបន្តិចសិន ។ បន្ទាប់មកយើងនឹងបង្ខំពួកគេឲ្យទទួលរង
ទណ្ឌកម្មតឹងរឹង ។

وَلَيْنَ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٥﴾

២៥. បើអ្នកសួរពួកគេថា៖ "អ្នកណាបង្កើតមេឃនិងដី ?" ពួកគេនឹងថា៖ "អល់ឡោះហ្ន៎ ។" ចូរអ្នកថ្លែង
[ចំពោះពួកគេ]ថា៖ "សូមថ្វាយសេចក្តីស្នើចសរសើរចំពោះអល់ឡោះហ្ន៎ !" តែពួកគេភាគច្រើន
មិនដឹងទេ ។

لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٣٦﴾

២៦. សព្វសារពើដែលមាននៅលើមេឃនិងដីជាកម្មសិទ្ធិរបស់អល់ឡោះហ្ន៎ ។ អល់ឡោះហ្ន៎គ្រប់គ្រាន់
សម្រាប់ព្រះអង្គឯង (ព្រះអង្គមិនត្រូវការអ្វីទាំងអស់ ព្រះអង្គជាអ្នកធ្វើឲ្យសព្វសារពើមានបាន)
ព្រះអង្គសក្តិសមជាទីស្នើចសរសើរបំផុត ។

وَلَوْ أَنَّمَا فِي الْأَرْضِ مِنْ شَجَرَةٍ أَقْلَمٌ وَالْبَحْرُ يَمُدُّهُ مِنْ بَعْدِهِ سَبْعَةُ أَبْحُرٍ مَا نَفِدَتْ كَلِمَاتُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ
حَكِيمٌ ﴿٣٧﴾

២៧. ទោះបីដើមឈើទាំងអស់នៅលើផែនដី[សម្រាប់ប្រើ]ជាប៉ាកកាក៏ដោយ ទោះបីសមុទ្រ[ទឹកខ្មៅ]
មួយថែមប្រាំពីរសមុទ្រ[ទឹកខ្មៅ]ទៀតក៏ដោយ [ដែលផ្តល់ឲ្យមកនូវទឹកខ្មៅ ប៉ាកកានិងទឹកខ្មៅ

វិលនិងរឹងខ្លះ តែ]ព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎នៅតែមិនអស់ ។ អស់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់មានព្រះមហិទ្ធិបូជ្ជិ
ព្រះអង្គជាព្រះមុនិរាជ ។

អត្ថាធិប្បាយអាយ៉ាស្ត ២៣-២៧

1. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ: وَ ذَلِكَ أَنَّ الْيَهُودَ سَأَلُوا رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) عَنِ الرُّوحِ، فَقَالَ: «الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي وَ مَا أُوتِيتُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا». قَالُوا: نَحْنُ خَاصَّةٌ، قَالَ: «بَلِ النَّاسُ عَامَّةٌ».

១. អាឡី ប៊ីន អ៊ីប្រាអ៊ឹម បានឲ្យដឹងថា ពួកយ៉ាហ្វិឌីបានសួររឺស្វីលុលឡោះហ្ន៎(الروح) អំពីវិញ្ញាណ ព្រះអង្គ មានព្រះវចនៈថា៖ [១៧:៨៥] "វិញ្ញាណនៅក្រោមព្រះបញ្ជាម្ចាស់ខ្ញុំ ហើយគេបានប្រទានឲ្យ អស់លោកនូវការចេះដឹងតែបន្តិចបន្តួចប៉ុណ្ណោះអំពីវិញ្ញាណនេះ ។" ពួកគេបានទូលថា៖ "យើងជា ពិសេស?" ព្រះអង្គ មានព្រះវចនៈថា៖ "មនុស្សទូទៅ ។"

قَالُوا: فَكَيْفَ يَجْتَمِعُ هَذَانِ - يَا مُحَمَّدٌ - تَزْعُمُ أَنَّكَ لَمْ تُتَّوْتِ مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا وَ قَدْ أُوتِيَتِ الْقُرْآنَ، وَ أُوتِينَا التَّوْرَةَ، وَ قَدْ قَرَأْتَ "وَ مَنْ يُتَّوْتِ الْحِكْمَةَ" وَ هِيَ التَّوْرَةُ "فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا"؟ فَأَنْزَلَ اللَّهُ تَعَالَى: "وَ لَوْ أَنَّ مَا فِي الْأَرْضِ مِنْ شَجَرَةٍ أَقْلَامٌ وَ الْبَحْرُ مِدَادٌ مِنْ بَعْدِهِ سَبْعَةُ أُنْجُرٍ مَا نَفَدَتْ كَلِمَاتُ اللَّهِ"، يَقُولُ: عِلْمُ اللَّهِ أَكْثَرُ مِنْ ذَلِكَ، وَ مَا أُوتِيتُمْ كَثِيرٌ فِيكُمْ، قَلِيلٌ عِنْدَ اللَّهِ. (البرهان في تفسير القرآن , الجزء ٤ , الصفحة ٣٨٠ . تفسير القمي ١٦٦: ٢)

ពួកគេបានទូលថា៖ "តើទាំងពីរនេះនឹងស្របគ្នាបានដូចម្តេចទៅ មូហាំម៉ាដ្ឋ(ﷺ)អើយ លោកបានអះអាង ថាគេបានឲ្យលោកដឹងតែបន្តិចបន្តួចប៉ុណ្ណោះ គេបានប្រទានគួរអានឲ្យលោក ហើយគេបានប្រទានគម្ពីរ តៅវិត្តឲ្យយើង ខ្ញុំបានអានថា [២:២៦៩] អ្នកណាមួយដែលគេបានប្រទានប្រាជ្ញាញាណឲ្យ នេះគឺគម្ពីរ តៅវិត្ត ពិតណាស់គេបានប្រទានឲ្យអ្នកនោះនូវសេចក្តីល្អមួយដ៏សម្បើម?" ដូច្នោះអស់ឡោះហ្ន៎(ﷺ)បាន បើកឲ្យដឹងថា៖ [៣១:២៧] ទោះបីដើមឈើទាំងអស់នៅលើផែនដីជាប៉ាកកាក់ដោយ ទោះបីសមុទ្រ មួយថែមប្រាំពីរសមុទ្រទៀតក៏ដោយ ព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎នៅតែមិនអស់ ។ ព្រះអង្គ មានព្រះ វចនៈថា៖ "ព្រះអភិញ្ញារបស់អស់ឡោះហ្ន៎(ﷺ)សម្បើមលើសនោះទៅទៀត ។ អ្វីដែលគេបានប្រទានឲ្យ ទៅអស់លោក វាសម្បើមណាស់សម្រាប់អស់លោក តែបន្តិចបន្តួចសម្រាប់អស់ឡោះហ្ន៎(ﷺ) ។"

(تفسير القمي 2: 166)

***

2. الطَّبْرَسِيُّ فِي (الْإِحْتِجَاجِ): سَأَلَ بَنُو أَكْثَمَ أَبَا الْحَسَنِ الْعَالِمَ الْعَسْكَرِيَّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) عَنْ قَوْلِهِ تَعَالَى: "سَبْعَةُ أُنْجُرٍ مَا نَفَدَتْ كَلِمَاتُ اللَّهِ" مَا هِيَ؟ فَقَالَ: «هِيَ عَيْنُ الْكَبْرِيتِ، وَ عَيْنُ الْيَمْنِ، وَ عَيْنُ الْبَرْهُوتِ، وَ عَيْنُ الطَّرِيقَةِ، وَ جَمَّةُ مَا سِيدَانَ، وَ جَمَّةُ إِفْرِيقِيَّةَ، وَ عَيْنُ بَاهُورَانَ، وَ نَحْنُ الْكَلِمَاتُ الَّتِي لَا تُدْرِكُ فَضَائِلُنَا وَ لَا تُسْتَقْصَى». (البرهان في تفسير القرآن , الجزء ٤ , الصفحة ٣٨١ . الإحتجاج ٤٥٤: ٢)

២. អាឡ-ត្រប៊ីន វ៉ាស៊ីបានថ្លែងនៅក្នុងសាត្រាអាឡ-អ៊ុ-ហ្ន៎ទីយ៉ាដ្ឋថា យ៉ាស្ត់យ៉ា ប៊ីន អាក់ស្ស៊ាបានសួរអាហ្ន៎ អាឡ-ហ្គាសាន់ អាឡ-អុស្ត់កាវី(صلوات الله عليه والسلام) បុគ្គលដែលចេះដឹងបំផុត(العالم) អំពីព្រះបន្ទូលព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់

[៣១:២៧] ថែមប្រាំពីរសមុទ្រទៀតក៏ដោយ ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ័នៅតែមិនអស់ តើសមុទ្រទាំងនេះ គឺអ្វី? ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ទាំងនេះគឺប្រភពទឹកអាល់-គីបរីត ប្រភពទឹកអាល់-យេមេន ប្រភព ទឹកអាល់-បារ៉ូហ្វីត ប្រភពទឹកអាល់-ត្រីបារីយ៉ាស៊ូ ប្រសព្វមុខទឹកស៊ីយ៉ាដ្វាន់ ប្រសព្វមុខទឹកអាហ្វ្រិក និងប្រភពទឹកចេញអាល់-បាហ្វ្រីន ។ យើង عليه السلام គឺព្រះបន្ទូល គេមិនអាចយល់ដឹងគុណសម្បត្តិយើង عليه السلام បានទេ មិនអាចទៅដល់គុណសម្បត្តិទាំងនេះបានទេ ។" (الاحتجاج 2: 454)

***

3. وَ عَنْهُ: بِهَذَا الْإِسْنَادِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام)، قَالَ: «قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ: "فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ" يُنَزَّلُ فِيهَا كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ، وَ الْمُحْكَمُ لَيْسَ بِشَيْئَيْنِ، إِنَّمَا هُوَ شَيْءٌ وَاحِدٌ، فَمَنْ حَكَمَ بِمَا لَيْسَ فِيهِ اخْتِلَافٌ فَحُكْمُهُ مِنْ حُكْمِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، وَ مَنْ حَكَمَ بِأَمْرٍ فِيهِ اخْتِلَافٌ فَرَأَى أَنَّهُ مُصِيبٌ فَقَدْ حَكَمَ بِحُكْمِ الطَّاعُوتِ، إِنَّهُ لَيُنَزَّلُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ إِلَى وَ لِي الْأَمْرِ تَفْسِيرُ الْأُمُورِ سَنَةً سَنَةً،

៣. ទទួលបានពីលោក យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មាននេះគឺ៖ អាធូ យ៉ុក្តុហ្វារ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្គ័ عليه السلام មានព្រះបន្ទូលនៅក្នុងយប់ព្រះបុព្វបញ្ញត្តិថា [៥៥:៥] ក្នុងយប់នោះគ្រប់ករណីដែល ប្រកបដោយប្រាជ្ញាញាណនឹងត្រូវអនុម័តិច្បាស់លាស់ ។ អ៊ីម៉ា صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ព្រះបញ្ជារបស់រឿង នីមួយៗនឹងចុះមកក្នុងយប់នេះ ពុំមានបញ្ហាមួយសម្រាប់រឿងពីរទេ ។ រឿងមួយមានបញ្ហារបស់វាដាច់ ឡែកមួយ ។ អ្នកណាដាក់បញ្ហាមិនទីទៃ បញ្ហាអ្នកនោះមកពីព្រះបញ្ជាអល់ឡោះហ្គ័ عليه السلام ។ អ្នកណាចេញ បញ្ហាមិនសមស្រប ដោយគិតថាខ្លួនត្រឹមត្រូវ អ្នកនោះចេញបញ្ហារបស់បុគ្គលកាន់អំណាចផ្តាច់ការ ។ នេះគឺអ្វីដែលចុះមកក្នុងយប់ព្រះបុព្វបញ្ញត្តិ មកលើម្ចាស់នៃព្រះរាជបញ្ជា (វ៉ាលី អាល់-អារី) អធិប្បាយ កិច្ចការទាំងឡាយ មួយដងមួយឆ្នាំ ។

يَوْمُ فِيهَا فِي أَمْرِ نَفْسِهِ بِكَذَا وَ كَذَا، وَ فِي أَمْرِ النَّاسِ بِكَذَا وَ كَذَا، وَ إِنَّهُ لَيُخَدَّثُ لَوْلِي الْأَمْرِ سِوَى ذَلِكَ كُلِّ يَوْمٍ عَلَّمَ اللَّهُ عَزَّ وَ ذِكْرُهُ الْخَاصُّ وَ الْمَكْتُونُ الْعَجِيبُ الْمُخْرُونُ مِثْلُ مَا يُنَزَّلُ فِي تِلْكَ اللَّيْلَةِ مِنَ الْأَمْرِ» ثُمَّ قَرَأَ "وَ لَوْ أَنَّ مَا فِي الْأَرْضِ مِنْ شَجَرَةٍ أَقْلَامٌ وَ الْبَحْرُ مِدَادُهُ مِنْ بَعْدِهِ سَبْعَةُ أَمْجُرٍ مَا نَفَدَتْ كَلِمَاتُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ".

គេដាក់ចេញមលលើព្រះអង្គ (អ៊ីម៉ា صلوات الله عليه والسلام) ដែរអំពីរឿងផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ដូច្នោះមួយនិងដូច្នោះ មួយ និងអំពីរឿងផ្ទាល់ខ្លួនរបស់មនុស្សដូចនេះមួយនិងដូចនេះមួយ ។ ព្រះអភិញ្ញារបស់អល់ឡោះហ្គ័ عليه السلام ដែលពិសេស ដែលកំបាំងនោះ កើតមានមកលើម្ចាស់នៃព្រះរាជបញ្ជាដូចនេះឯងរៀងរាល់ថ្ងៃ អ្វីៗដែល មានតម្លៃអស្ចារ្យដូចនោះដែរបានចុះមកក្នុងយប់នោះ ក្នុងចំណោមព្រះរាជបញ្ជា ។" បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام សូត្រថា [៣១:២៧] ទោះបីដើមឈើទាំងអស់នៅលើផែនដីជាប៉ាកកាក៏ដោយ ទោះបីសមុទ្រមួយ ថែមប្រាំពីរសមុទ្រទៀតក៏ដោយ ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ័នៅតែមិនអស់ ។ អល់ឡោះហ្គ័ទ្រង់មានព្រះ មហិទ្ធិបូទ្ធិ ព្រះអង្គជាព្រះមុនិរាជ ។" (الكافي 1: 192 / 3)

***

4. قَالَ أَبُو يَعْقُوبَ وَ أَبُو الْحَسَنِ: فَأْتَمَرَا لِمَا أَمَرَا، وَ [فَد] حَرَجَا وَ حَلَفَانَا هُنَاكَ، وَ كُنَّا نَحْتَلِفُ إِلَيْهِ، فَيَتَلَفَانَا بِيَرِ الْأَبَاءِ وَ دَوِي الْأَرْحَامِ الْمَاسَةِ. فَقَالَ لَنَا ذَاتَ يَوْمٍ: إِذَا أَنْتَا كَمَا خَبِرَ كِفَايَةَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ أَبُو نُكَمَا وَ إِخْرَاهِ أَعْدَاءَهُمَا وَ صِدْقِ وَعَدِي إِيَّاهُمَا، جَعَلْتُ مِنْ شُكْرِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ أَنْ أُفِيدَكُمَا تَفْسِيرَ الْقُرْآنِ مُشْتَمِلًا عَلَى بَعْضِ أَخْبَارِ آلِ مُحَمَّدٍ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ فَيَعْظُمُ اللَّهُ تَعَالَى بِذَلِكَ شَأْنَكُمْ.

៤. អាច្ចី យ៉ាក្កុបនិងអាច្ចី អាល់-ហ្គាសាន់បានឲ្យដឹងថា៖ "ឪពុកយើងត្រូវកោះហៅទៅកាន់រាជធានី ចោលយើង លោកបានទាស់គ្នា ។ ពេលលោកបានចាកចេញផុតទៅ យើងតែងតែទៅរកអ៊ីម៉ា صلوات الله عليه والسلام (គឺ អ៊ីម៉ា អាល់-ហ្គាសាន់ អាល់-អ៊ុស្ការី صلوات الله عليه والسلام) ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام តែងមានអាកប្បកិរិយាចំពោះយើងដូចឪពុក និងដីតាមានអាកប្បកិរិយាចំពោះកូនៗខ្លួនដែរ ។ ថ្ងៃមួយព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានប្រាប់យើងថា៖ "កាលណា អ្នកទាំងពីរបានដឹងថាឪពុកអ្នកទាំងពីរបានរួចផុតពីសត្រូវដោយសារអល់ឡោះហ្គ័រ عز وجل សន្យារបស់ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام ចំពោះឪពុកអ្នកទាំងពីរទៅជាពិតហើយ ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام នឹងអរព្រះគុណអល់ឡោះហ្គ័រ عز وجل ដោយប្រាប់អ្នក ទាំងពីរឲ្យដឹងសេចក្តីអធិប្បាយគួរអាន តាមរយៈសេចក្តីរាយការណ៍របស់បណ្តាកូនចៅរបស់មូហាំម៉ាដ្ឋ صلوات الله عليه وآله ។ អាស្រ័យហេតុនេះអល់ឡោះហ្គ័រ عز وجل នឹងបន្ថែមកេរ្តិ៍ឈ្មោះនិងសេចក្តីថ្កុំថ្កើងឲ្យអ្នកទាំងពីរ ។"

قَالَ: فَفَرِحْنَا وَ فُلْنَا: يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ فَإِذَا تَأْتِي (عَلَى جَمِيع) غُلُومَ الْقُرْآنِ وَ مَعَانِيهِ؟ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: كَلَّا، إِنَّ الصَّادِقَ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَلَّمَ مَا أُرِيدُ أَنْ أَعْلَمَكُمْ مَا بَعْضَ أَصْحَابِهِ فَفَرِحَ بِذَلِكَ، وَ قَالَ: يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ قَدْ جَمَعْتَ عِلْمَ الْقُرْآنِ كُلَّهُ؟ فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَدْ جَمَعْتُ خَيْرًا كَثِيرًا، وَ أُوتِيتُ فَضْلًا وَاسِعًا، لِكِنَّهُ مَعَ ذَلِكَ أَقَلُّ قَلِيلٍ [مِنْ] أَجْزَاءِ عِلْمِ الْقُرْآنِ، إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ: « قُلْ لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مِزَادًا لِكَلِمَاتِ رَبِّي لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ أَنْ تَنفَدَ كَلِمَاتُ رَبِّي وَ لَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا »

យើងអរណាស់ដែលបានឮដូច្នោះ យើងបានទូលថា៖ "បុត្រ صلوات الله عليه والسلام រ៉ស្វីលុលឡោះហ្គ័រ صلوات الله عليه وآله អើយ យើងបាន ចេះដឹងគួរអានទាំងអស់និងព្រះគុណគួរអានមែនទេ ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ទេ អ្វីដែលខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام នឹងបង្ហាត់អ្នកទាំងពីរគឺអ្វីដែលអាល់-ស្ត្រីឌីក្វី صلوات الله عليه والسلام បានបង្ហាត់សារកម្នាក់របស់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام សារកនោះ ត្រេកអរណាស់ បានទូលថា៖ "បុត្រ صلوات الله عليه والسلام រ៉ស្វីលុលឡោះហ្គ័រ صلوات الله عليه وآله អើយ ពេលនេះទូលបង្គំទៅជាអ្នកទទួល គួរអានទាំងអស់មែនទេ ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "លោកប្រមូលបាននូវសេចក្តីល្អយ៉ាងច្រើននិង ព្រះមេត្តាប្រណីដ៏ធំធេង តែប៉ែកនៃចំណេះចេះដឹងគួរអាននោះស្តួចស្តើងណាស់ ព្រោះអល់ឡោះហ្គ័រ عز وجل មានព្រះបន្ទូលថា៖ [១៨:១០៩] ចូរអ្នកថ្លែងថា៖ "ប្រសិនបើទឹកសមុទ្រជាទឹកខ្មៅសម្រាប់[សរសេរ] ព្រះរាជបន្ទូលព្រះម្ចាស់ខ្ញុំ សមុទ្រនោះច្បាស់ជានឹងរឹងស្ងួតមុនព្រះរាជបន្ទូលព្រះម្ចាស់ខ្ញុំនឹងចប់" ទោះបី យើងបន្ថែម[សមុទ្រ]មួយទៀតដូចគ្នាក៏ដោយ ។

وَ يَقُولُ: « وَ لَوْ أَنَّ مَا فِي الْأَرْضِ مِنْ شَجَرَةٍ أَقْلَامًا وَ الْبَحْرُ مِزْدُءٌ مِنْ بَعْدِهِ سَبْعَةُ أَبْحُرٍ مَا نَفِدَتْ كَلِمَاتُ اللَّهِ » وَ هَذَا عِلْمُ الْقُرْآنِ وَ مَعَانِيهِ، وَ مَا أَوْدَعَ مِنْ عَجَائِبِهِ، فَكَمْ تَرَى مِقْدَارَ مَا أَخَذْتَهُ مِنْ جَمِيعِ هَذَا [الْقُرْآنِ] وَ لَكِنَّ الْقُدْرَ الَّذِي أَخَذْتَهُ، قَدْ فَضَّلَكَ اللَّهُ تَعَالَى بِهِ عَلَى كُلِّ مَنْ لَا يَعْلَمُ كَعِلْمِكَ، وَ لَا يَفْهَمُ كَفَهْمِكَ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام ، الجزء ١ ، الصفحة ٩)

ហើយព្រះអង្គ عز وجل មានព្រះបន្ទូលថា៖ [៣១:២៧] ទោះបីដើមឈើទាំងអស់នៅលើផែនដីជាប៉ាកកាក៏ ដោយ ទោះបីសមុទ្រមួយថែមប្រាំពីរសមុទ្រទៀតក៏ដោយ ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ័រនៅតែមិនអស់ ។ អល់ឡោះហ្គ័រទ្រង់មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះអង្គជាព្រះមុនិរាជ ។" នេះគឺចំណេះចេះដឹងគួរអាន គឺអត្ថន័យ និងភាពធំធេងរបស់គួរអាន ។ ចូរអ្នកទាំងពីរមើលដោយខ្លួនឯងចុះនូវអ្វីដែលអ្នកទាំងពីរទទួលបានពី គួរអាននោះ ។ តែអ្វីដែលស្តួចស្តើងដែលអ្នកទាំងពីរទទួលបានពីគួរអាននោះ អល់ឡោះហ្គ័រ عز وجل ស្រឡាញ់អ្នកទាំងពីរជាងបុគ្គលដែលមិនដឹងថាអ្នកទាំងពីរធ្វើអ្វីទេនោះ ហើយការយល់ដឹងរបស់អ្នក នោះមិនដូចការយល់ដឹងរបស់អ្នកទាំងពីរទេ ។" (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري (عليه السلام))

مَا خَلَقَكُمْ وَلَا بَعَثَكُمْ إِلَّا كَنَفْسٍ وَاحِدَةً إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٢٨﴾

២៨. ការបង្កើតពួកអ្នកនិងការធ្វើឲ្យពួកអ្នករស់ពីស្លាប់វិញ [សម្រាប់ព្រះអង្គនោះ] គ្រាន់តែដូច[ការបង្កើតនិងការធ្វើឲ្យរស់វិញរបស់]មនុស្សតែមួយនាក់ប៉ុណ្ណោះ ។ អល់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់សវនាការ ព្រះអង្គទ្រង់ទស្សនាការ ។

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَأَنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٩﴾

២៩. អ្នកមិនឃើញទេថាអល់ឡោះហ្ន៎ធ្វើឲ្យពេលយប់ចូលទៅក្នុងពេលថ្ងៃ ឲ្យពេលថ្ងៃចូលទៅក្នុងពេលយប់ ព្រះអង្គបានដាក់ដូងអាទិត្យនិងដូងចន្រ្ទក្នុងសេវកភាព (គឺផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់គេពេលគឺនៅបម្រើគេ) ពួកវានីមួយៗមានដំណើរទៅតាមកាលកំណត់ដែលបានសម្រេចជាស្រេចហើយ ? អល់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់ញាណអ្វីៗដែលពួកអ្នកធ្វើ ។

អត្ថាធិប្បាយអាយ៉ាស់ ២៨-២៩

1. قَالَ: وَ فِي رِوَايَةِ أَبِي الْجَاوِدِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: «مَا خَلَقَكُمْ وَلَا بَعَثَكُمْ إِلَّا كَنَفْسٍ وَاحِدَةٍ»: «بَلَعْنَا وَ اللَّهُ أَعْلَمُ - أَنَّهُمْ قَالُوا: يَا مُحَمَّدُ، خَلَقْنَا أَطْوَارًا نُطْفًا، ثُمَّ عَلَقًا، ثُمَّ أَنْشَأْنَا خَلْقًا آخَرَ كَمَا تَرَعُمُ، وَ تَرَعُمُ أَنَا نُبَعْتُ فِي سَاعَةٍ وَاحِدَةٍ؟ فَقَالَ اللَّهُ: «مَا خَلَقَكُمْ وَلَا بَعَثَكُمْ إِلَّا كَنَفْسٍ وَاحِدَةٍ»، إِنَّمَا يَقُولُ لَهُ: كُنْ فَيَكُونُ».

១. [អាលី ប៊ិន អ៊ីបរហ្គីម]មានប្រសាសន៍ថា អាច អាល់-យ៉ាវដូបានធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍មកពី អាច យ៉ាត្តាហ្គា صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ [៣១:២៨] ការបង្កើតពួកអ្នកនិងការធ្វើឲ្យពួកអ្នករស់ពីស្លាប់វិញ [សម្រាប់ព្រះអង្គនោះ] គ្រាន់តែដូច[ការបង្កើតនិងការធ្វើឲ្យរស់វិញរបស់]មនុស្សតែមួយនាក់ប៉ុណ្ណោះ ថា៖ "បានឮមកដល់យើង عليه السلام ហើយអល់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់ញាណ ពួកគេថា៖ "មូហ្គាម៉ាដូអ៊ីយ យើងត្រូវបង្កើតដោយមានដំណាក់កាល មេដឹកនាំ បន្ទាប់មកដុំឈាម ។ បន្ទាប់ពីនោះយើងនឹងត្រូវបោះឡើងម្តងទៀតដូចលោក عليه السلام ថា ហើយនឹងត្រូវបោះឡើងវិញតែមួយលើកនោះឬ ?" អល់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់មានព្រះបន្ទូលថា៖ [៣១:២៨] ការបង្កើតពួកអ្នកនិងការធ្វើឲ្យពួកអ្នករស់ពីស្លាប់វិញ [សម្រាប់ព្រះអង្គនោះ] គ្រាន់តែដូច[ការបង្កើតនិងការធ្វើឲ្យរស់វិញរបស់]មនុស្សតែមួយនាក់ប៉ុណ្ណោះ តែអល់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់មានព្រះបន្ទូលចំពោះវាថា៖ "ចូរកើតឡើង ! វាក៏កើតឡើង ។"

و قوله تعالى: أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَ يُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ يَقُولُ: مَا يَنْقُصُ فِي اللَّيْلِ يَدْخُلُ فِي النَّهَارِ، وَ مَا يَنْقُصُ مِنَ النَّهَارِ يَدْخُلُ فِي اللَّيْلِ.

ព្រះបន្ទូលព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ [៣១:២៩] អ្នកមិនឃើញទេថាអល់ឡោះហ្ន៎ធ្វើឲ្យពេលយប់ចូលទៅក្នុងពេលថ្ងៃ ឲ្យពេលថ្ងៃចូលទៅក្នុងពេលយប់ ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលអំពីអ្វីដែលមិនមាននៅក្នុងពេលយប់នោះទេចូលទៅក្នុងពេលថ្ងៃ អ្វីដែលមិនមាននៅក្នុងពេលថ្ងៃនោះទេចូលទៅក្នុងពេលយប់ ។"

قوله: وَ سَحَّرَ الشَّمْسَ وَ الْقَمَرَ كُلُّ يَجْرِي إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى يَقُولُ: كل واحد منهما يجري إلى منتهاه، فلا يقصر عنه و لا يجاوزه. **

ព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ ព្រះអង្គបានដាក់ដួងអាទិត្យនិងដួងចន្រ្ទក្នុងសេវកភាព ពួកវានីមួយៗមានដំណើរ ទៅតាមកាលកំណត់ដែលបានសម្រេចជាស្រេចហើយ ដួងចន្រ្ទនិងដួងអាទិត្យអណ្តែតទៅរកព្រំដែន របស់វា មិនទៅមិនដល់ព្រំដែននោះទេ មិនទៅហួសព្រំដែននោះទេ ។" (تفسير القمي 2: 167)

***

2. إِبْرَاهِيمُ بْنُ هَاشِمٍ عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ سَيِّفٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِي الصَّامِتِ : فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ « وَ سَحَّرَ لَكُمْ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعاً مِنْهُ » قَالَ أَجْبَرَهُمْ بِطَاعَتِهِمْ (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام , الجزء ١ , الصفحة ٦٩)

២. [...] អាច្ឆិ អាល់-ស្ម័មិតបានថ្លែងអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎ [៤៥:១៣] ព្រះអង្គបានដាក់អ្វីៗ ដែលមាននៅលើមេឃនិងអ្វីៗដែលមាននៅលើដីជាសេវក:សម្រាប់ពួកអ្នក ទាំងអស់នេះអាស្រ័យលើ ព្រះអង្គផ្ទាល់ ថា: "បង្ខំពួកវាឲ្យស្តាប់បង្គាប់ពួកគេ (គឺអ៊ីម៉ា ឡាយ) ។" (بصائر الدرجات) ក្បាលទី២ វគ្គទី៦ ហ្វាត្វាទី១១

***

3. **3. فِي أَمَالِي شَيْخِ الطَّائِفَةِ قُدَّسَ سِرُّهُ بِإِسْنَادِهِ إِلَىٰ أَبِي جَعْفَرٍ الْأَبَاقِرِ عَلَيْهِ السَّلَامُ حَدِيثٌ طَوِيلٌ وَ فِيهِ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ قَالَ لِعَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قُلْ مَا أَوْلَىٰ نِعْمَةِ أَبْلَاكَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ وَ أَنْعَمَ عَلَيْكَ بِهَا؟

៣**. នៅក្នុងសាត្រា អាម៉ាលី របស់ស្តេឌី អាល់-ត្ថីអ៊ីហ្វាស្កុ យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានឡើងទៅដល់ អាច្ឆិ យ៉ាក្តហ្វារ អាល់-បាត្រៀវ ព្រះអង្គ មានវចនវចន:ថាព្រះសាស្តា បានប្រាប់អាលី ថា: "តើអ្នកប្រាប់បានទេថាអល់ឡោះហ្ន៎ បានល្បួងពិសោធអ្នក ដោយ ព្រះឧបការ:មួយណា ហើយព្រះអង្គ បានប្រោសប្រណីអ្នកដោយព្រះឧបការ:នោះដែរ?"

قَالَ: أَنْ خَلَقَنِي إِلَىٰ أَنْ قَالَ: فَمَا التَّاسِعَةُ؟ قَالَ: أَنْ سَحَّرَ لِي سَمَاءَهُ وَ أَرْضَهُ وَ مَا فِيهِمَا وَ مَا بَيْنَهُمَا مِنْ خَلْقِهِ، قَالَ: صَدَقْتَ. (تفسير نور الثقلين , الجزء ٤ , الصفحة ٢١٢)

អាលី មានវចនវចន:ថា: "អល់ឡោះហ្ន៎ បានបង្កើតទូលបង្គំ រហូតដល់ព្រះសាស្តា មានព្រះ វចនវចន:ថា: "តើព្រះឧបការ:ទីប្រាំបួនគឺអ្វី?" អាលី មានវចនវចន:ថា: "អល់ឡោះហ្ន៎ បានដាក់មេឃព្រះ អង្គ ដីព្រះអង្គ អ្វីៗដែលជាមាបនកម្មរបស់ព្រះអង្គ ដែលមាននៅក្នុងនោះ ដែលមាននៅក្នុង ចន្លោះទាំងពីរនោះ ក្រោមអំណាចទូលបង្គំ ។" ព្រះសាស្តា មានព្រះវចនវចន:ថា: "អ្នក និយាយពិត ។" (تفسير نور الثقلين)

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الْبَطْلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٣٠﴾

៣០. នោះពីព្រោះអល់ឡោះហ្ន៎គឺព្រះពិតប្រាកដ អ្វីៗដែលពួកគេបូងស្ទង់ក្រៅពីព្រះអង្គនោះគឺអ្វីដែល មិនពិត ពីព្រោះអល់ឡោះហ្ន៎គឺព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់លើសលុប គឺព្រះដ៏មហាថ្កុំថ្កើងបំផុត ។

أَلَمْ تَرَ أَنَّ الْفُلُكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِنِعْمَةِ اللَّهِ لِيُرِيَكُمْ مِنْ آيَاتِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٣١﴾

៣១. អ្នកមិនឃើញទេថានាវាអីលទៅមុខនៅលើផ្ទៃសមុទ្រអាស្រ័យព្រះគុណអស់ឡោះហ្ន៎ ដើម្បីព្រះអង្គនឹងបង្ហាញពួកអ្នកនូវព្រះសញ្ញាព្រះអង្គ ? ក្នុងអ្វីទាំងនេះមាននូវព្រះសញ្ញាសម្រាប់ជនដែលអត់ធ្មត់និងដឹងគុណ ។

وَإِذَا غَشِيَهُمْ مَوْجٌ كَالظَّلْلِ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ فَمِنْهُمْ مُقْتَصِدٌ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا كُلُّ خَتَّارٍ كَفُورٍ ﴿٣٢﴾

៣២. ពេលមានរលកដូចដោមគ្របលើពួកគេ (គឺខ្ពស់ដូចភ្នំ) ពួកគេបូងស្ទង់អស់ឡោះហ្ន៎ ស្មោះអស់ពីចិត្តចំពោះព្រះអង្គ ។ លុះព្រះអង្គបានសង្គ្រោះពួកគេមកដល់ដីគោកដោយសុវត្ថិភាព ពួកគេមួយចំនួនយកមាត់កណ្តាល (នៅតែមានស្វាមីភ័ក្តិចំពោះអស់ឡោះហ្ន៎) ។ មានតែជនក្បត់ ជនរមិលគុណទេដែលបដិសេធព្រះសញ្ញាយើង ។

يَأْتِيهَا النَّاسُ آتِفُوا رَبَّكُمْ وَأَخْشَوْا يَوْمًا لَا يَجْزِي وَالِدٌ عَنِ وَلَدِهِ وَلَا مَوْلُودٌ هُوَ جَارٍ عَنِ وَالِدِهِ شَيْئًا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِاللَّهِ الْغُرُورُ ﴿٣٣﴾

៣៣. មនុស្សអើយ ចូរពួកអ្នកខ្លាចព្រះម្ចាស់ពួកអ្នក ចូរពួកអ្នកខ្លាចថ្ងៃមួយដែលឪពុកមិនអាចផ្តល់ប្រយោជន៍ដល់កូនឯងបានទេ ឯកូនក៏មិនអាចផ្តល់ប្រយោជន៍ដល់ឪពុកឯងបានទេដែរ ។ ពាក្យសន្យារបស់អស់ឡោះហ្ន៎ជាការពិត ។ ដូច្នេះចូរកុំបណ្តោយឲ្យជីវិតលោកនេះបោកប្រាស់ពួកអ្នកបានឡើយ ចូរកុំបណ្តោយឲ្យអ្នកបោកប្រាស់ (គឺមានស្មោះត្រង់) បោកប្រាស់ពួកអ្នកបានឡើយអំពីអស់ឡោះហ្ន៎ ។

អត្ថាធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៣០-៣៣

1. 1. علي بن إبراهيم، في قوله: إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ، قال: هو الذي يصبر على الفقر و العفاة، و يشكر الله على جميع أحواله. ** (البرهان في تفسير القرآن , الجزء ٤ , الصفحة ٣٨٢ . تفسير القمي ١٦٧: ٢)

១. អាលី ប៊ិន អ៊ីប្រៃម៉ាបានថ្លែងអំពីព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ [៣១:៣១] ក្នុងអ្វីទាំងនេះមាននូវព្រះសញ្ញាសម្រាប់ជនដែលអត់ធ្មត់និងដឹងគុណ ថា៖ "អ្នកនោះគឺបុគ្គលដែលអត់ធ្មត់ក្នុងភាពក្រីក្រតោកយ៉ាក ក្នុងការអត់ឃ្លាន ហើយអ្នកនោះដឹងព្រះគុណអស់ឡោះហ្ន៎ចំពោះគ្រប់ស្ថានភាពដែលខ្លួនជួបប្រទះ ។" (تفسير القمي 2: 167)

إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُنزِلُ الْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿٣٤﴾

៣៤. អស់ឡោះហ្ន៎ ព្រះអង្គទ្រង់ញាណម៉ោងនៃថ្ងៃរស់ពីស្លាប់ (ថ្ងៃគ្លីយ៉ាម៉ាស៊ុ) ។ ព្រះអង្គប្រទានចុះមកនូវទឹកភ្លៀង ព្រះអង្គទ្រង់ញាណថាមានអ្វីខ្លះនៅក្នុងស្បូន ។ ពុំមានអ្នកណាមួយអាចដឹងបាន

ឡើយថាខ្លួននឹងបានទទួលអ្វីខ្លះក្នុងថ្ងៃខាងមុខ ពុំមានអ្នកណាមួយអាចដឹងបានឡើយថាខ្លួននឹងស្លាប់នៅឯដែនដីណា ។ អស់ឡោះហ្ន៍ទ្រង់ញាណបំផុត ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាប់បំផុត ។

អត្ថាធិប្បាយអាយ៉ាស្ត ៣៤

1. 1. و قوله: "إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُنَزِّلُ الْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَاذَا تَكْسِبُ غَدًا وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ"، قَالَ: قَالَ الصَّادِقُ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «هَذِهِ الْحُمْسَةُ أَشْيَاءٌ لَمْ يَطَّلِعْ عَلَيْهَا مَلَكٌ مُقَرَّبٌ، وَلَا نَبِيٌّ مُرْسَلٌ، وَ هِيَ مِنْ صِفَاتِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ». ** (البرهان في تفسير القرآن , الجزء ٤ , الصفحة ٣٨٢ . تفسير القمي ٢: ١٦٧)

១. [...] ព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ ^{صَلوات الله عليه والسلام} [៣១:៣៤] អស់ឡោះហ្ន៍ ព្រះអង្គទ្រង់ញាណម៉ោង ។ ព្រះអង្គប្រទានចុះមកនូវទឹកភ្លៀង ព្រះអង្គទ្រង់ញាណថាមានអ្វីខ្លះនៅក្នុងស្បូន ។ ពុំមានអ្នកណាមួយអាចដឹងបានឡើយថាខ្លួននឹងបានទទួលអ្វីខ្លះក្នុងថ្ងៃខាងមុខ ពុំមានអ្នកណាមួយអាចដឹងបានឡើយថាខ្លួននឹងស្លាប់នៅឯដែនដីណា ។ អស់ឡោះហ្ន៍ទ្រង់ញាណបំផុត ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាប់បំផុត អាល់-ស្ត្រីខ្ចីកូ ^{صَلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈ ថាៈ "នេះគឺវត្ថុប្រាំដែលគេមិនបានប្រាប់ឲ្យអស់ទេវតាជំនិតនិងព្រះសាស្ត្រាប្រេសិត ^{صَلوات الله عليه والسلام} បានដឹងទេ ។ វាជាព្រះគុណសម្បត្តិមួយចំនួនក្នុងចំណោមព្រះគុណសម្បត្តិទាំងឡាយរបស់អស់ឡោះហ្ន៍ ^{صَلوات الله عليه والسلام} ។" (تفسير القمي 2: 167)

***

2. 2. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ الْحَمِيدٍ وَ أَبُو طَالِبٍ حَمِيْعًا عَنْ حَنَانِ بْنِ سَدِيْرٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: إِنَّ لِلَّهِ عِلْمًا عَامًا وَ عِلْمًا خَاصًّا فَأَمَّا الْخَاصُّ فَالَّذِي لَمْ يَطَّلِعْ عَلَيْهِ مَلَكٌ مُقَرَّبٌ وَ لَا نَبِيٌّ مُرْسَلٌ وَ أَمَّا عِلْمُهُ الْعَامُّ الَّذِي اطَّلَعَتْ عَلَيْهِ الْمَلَائِكَةُ الْمُقَرَّبِينَ وَ الْأَنْبِيَاءَ الْمُرْسَلِينَ فَدَرَجَ ذَلِكَ كُلُّهُ إِلَيْنَا ثُمَّ قَالَ أ مَا تَقْرَأُ «عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَ يُنَزِّلُ الْغَيْثَ وَ يَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ وَ مَا تَدْرِي نَفْسٌ مَاذَا تَكْسِبُ غَدًا وَ مَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ».

២. [...] ទទួលបានពី ហ្វាណាន់ ប៊ិន សាដៀវ ដែលបានថ្លែងថា អាចិ យ៉ាក្កូហ្វារ ^{صَلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថាៈ "ការពិតអស់ឡោះហ្ន៍ ^{صَلوات الله عليه والسلام} ក្តាប់ទុកនូវព្រះអភិញ្ញាទូទៅនិងព្រះអភិញ្ញាពិសេស ។ ពាក់ព័ន្ធនឹងព្រះអភិញ្ញាពិសេស គេមិនប្រាប់ឲ្យអស់ទេវតាជំនិតនិងព្រះសាស្ត្រាប្រេសិត ^{صَلوات الله عليه والسلام} បានដឹងទេ ។ ចំណែកព្រះអភិញ្ញាទូទៅនោះវិញ គេប្រាប់ឲ្យអស់ទេវតាជំនិតនិងព្រះសាស្ត្រាប្រេសិត ^{صَلوات الله عليه والسلام} ដឹង ។ តែទាំងអស់នេះជាវង្វាន់ដែលគេប្រទានឲ្យមកយើង ^{صَلوات الله عليه والسلام} ។" បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ^{صَلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថាៈ [៣១:៣៤] អស់ឡោះហ្ន៍ ព្រះអង្គទ្រង់ញាណម៉ោង ។ ព្រះអង្គប្រទានចុះមកនូវទឹកភ្លៀង ព្រះអង្គទ្រង់ញាណថាមានអ្វីខ្លះនៅក្នុងស្បូន ។ ពុំមានអ្នកណាមួយអាចដឹងបានឡើយថាខ្លួននឹងបានទទួលអ្វីខ្លះក្នុងថ្ងៃខាងមុខ ពុំមានអ្នកណាមួយអាចដឹងបានឡើយថាខ្លួននឹងស្លាប់នៅឯដែនដីណា ។ (بصائر الدرجات) ក្បាលទី២ វគ្គទី២១ ហ្វាខ្ចីស្រ្ទ១)

***

3. 3. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ عَنْ أَبِي الْجَاوِدِ عَنِ الْأَصْبَغِ بْنِ نُبَاتَةَ قَالَ سَمِعْتُ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ: إِنَّ لِلَّهِ عِلْمَيْنِ عِلْمٌ اسْتَأْتَرَ بِهِ فِي غَيْبِهِ فَلَمْ يَطَّلِعْ عَلَيْهِ نَبِيًّا مِنْ أَنْبِيَائِهِ وَ لَا مَلَكًا مِنْ مَلَائِكَتِهِ وَ ذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ تَعَالَى « إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَ يُنَزِّلُ الْغَيْثَ وَ يَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ وَ مَا تَدْرِي نَفْسٌ مَاذَا تَكْسِبُ غَدًا وَ مَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ » وَ لَهُ عِلْمٌ قَدْ اطَّلَعَ عَلَيْهِ مَلَائِكَتُهُ فَمَا اطَّلَعَ عَلَيْهِ مَلَائِكَتُهُ فَقَدْ اطَّلَعَ عَلَيْهِ مُحَمَّدٌ وَ اللَّهُ وَ مَا اطَّلَعَ عَلَيْهِ مُحَمَّدٌ وَ اللَّهُ فَقَدْ اطَّلَعَ عَلَيْهِ [يَعْلَمُهُ] الْكَبِيرُ مِنَّا وَ الصَّغِيرُ

إِلَى أَنْ تَقُومَ السَّاعَةُ... (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام , الجزء ١ , الصفحة ١١١)

៣. [...] ទទួលបានពី អាល់-អាស្តូបាក់ ប៊ិន ណាបាតាស៊ូដែលបានថ្លែងថាខ្ញុំបានឮអាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه وآله មានវចនៈថា៖ "ព្រះអភិញ្ញារបស់អល់ឡោះហ្គ័រ رحمته មានពីរប្រភេទគឺ៖ ព្រះអភិញ្ញាដែលព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله រៀបរាប់អំពីអ្វីដែលកំបាំង ។ ព្រះអង្គ رحمته មិនប្រទានវាឲ្យទៅព្រះសាស្តា عليه السلام ណាមួយ ឬទេវតាណាមួយ ទេ នេះគឺព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ័រ رحمته [៣១:៣៤] អល់ឡោះហ្គ័រ ព្រះអង្គទ្រង់ញាណម៉ោង ។ ព្រះអង្គ ប្រទានចុះមកនូវទឹកភ្លៀង ព្រះអង្គទ្រង់ញាណថាមានអ្វីខ្លះនៅក្នុងស្បូន ។ ពុំមានអ្នកណាមួយអាច ដឹងបានឡើយថាខ្លួននឹងបានទទួលអ្វីខ្លះក្នុងថ្ងៃខាងមុខ ពុំមានអ្នកណាមួយអាចដឹងបានឡើយថាខ្លួន នឹងស្លាប់នៅឯដែនដីណា ។ ព្រះអង្គ رحمته ក្តាប់ទុកនូវព្រះអភិញ្ញាដែលព្រះអង្គ رحمته ប្រាប់ទេវតាទាំងឡាយ របស់ព្រះអង្គ رحمته ។ អ្វីក៏ដោយដែលព្រះអង្គ رحمته ប្រាប់អល់ឡោះហ្គ័រព្រះអង្គ رحمته ព្រះអង្គ رحمته ប្រាប់វាឲ្យមូហ្គាម៉ាដូ និងបណ្តាកូនចៅ عليهم السلام របស់ព្រះអង្គ رحمته ប្រាប់ដែរ ។ អ្វីក៏ដោយដែលគេបានប្រាប់ឲ្យមូហ្គាម៉ាដូ عليه السلام និង បណ្តាកូនចៅ عليهم السلام របស់ព្រះអង្គ رحمته ប្រាប់នោះ គេបានប្រាប់ឲ្យខ្ញុំ صلوات الله عليه وآله ដឹងដែរ ទាំងរឿងធំនិងរឿងតូច រហូតដល់ម៉ោងនឹងលេចឡើង (គឺថ្ងៃជំនុំជម្រះ) ។" (بصائر الدرجات) ។ រក្សាលទ្ធិ២ រក្សាលទ្ធិ២១ ហ្វាត្វា ៩៩)

***

4. فِي أَصُولِ الْكَافِي عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنْ سَهْلِ بْنِ زِيَادٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ أَحْمِيدَ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ الْجُهْمِ قَالَ: قُلْتُ لِلرِّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَدْ عَرَفَ قَاتِلَهُ، وَ الْكَلْبَةَ الَّتِي يُفْتَلُ فِيهَا، وَ الْمَوْضِعَ الَّذِي يُفْتَلُ فِيهِ، وَ قَوْلُهُ لَمَّا سَمِعَ صَبَاحَ الْإِوْرِ فِي الدَّارِ: صَوَابِيحُ تَتْبَعُهَا نَوَاحٍ، وَ قَوْلُ أَمْ كُنْتُمْ لَوْ صَلَّيْتِ الْكَلْبَةَ دَاخِلَ الدَّارِ وَ أَمَرْتِ غَيْرَكَ بِصَلَاةِ النَّاسِ فَأَبَى عَلَيْهَا، وَ كَثُرَ دُخُولُهُ وَ خُرُوجُهُ تِلْكَ الْكَلْبَةَ بِلاَ سِلَاحٍ، وَ قَدْ عَرَفَ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَنَّ ابْنَ مُلْجَمٍ لَعَنَهُ اللَّهُ فَاتْلَهُ بِالسَّيْفِ كَانَ هَذَا مِمَّا لَا يَحْسُنُ تَعْرِضُهُ؟ فَقَالَ: ذَلِكَ كَانَ وَ لَكِنَّهُ خَيْرٌ فِي تِلْكَ الْكَلْبَةِ لِمَضِي مَقَادِيرُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ. (تفسير نور الثقلين , الجزء ١ , الصفحة ١٨٠)

៤. ទទួលបានពី អាល់-ហ្គាសាន់ ប៊ិន អាល់-យ៉ូហ្គាដែលបានថ្លែងថាខ្ញុំបានទទួលអាល់-រីដី صلوات الله عليه وآله ថា៖ "អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه وآله ស្គាល់ឃាតករព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله ក្នុងយប់ដែលព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله ត្រូវធ្វើឃាត និងស្គាល់ កន្លែងដែលព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله ត្រូវធ្វើឃាត ។ សម្តីព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله ពេលព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله បានឮសម្លេងក្មាននៅក្នុង ផ្ទះគឺ៖ "សម្លេងយំនឹងតាមក្រោយសម្លេងពូករ ។" សម្តីរបស់ អ៊ូម គុលស្ត្រីម គឺ៖ "បើព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله អាចធ្វើ នមស្តារយប់នោះនៅផ្ទះ ដាក់បញ្ជាឲ្យគេធ្វើនាំមុខមស្តារជាមួយប្រជារាស្ត្របាន ។" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله មិន ស្គាល់ អ៊ូម គុលស្ត្រីម ទេ ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله តែងតែចេញចូលដោយគ្មានអាវុធជាប់ខ្លួន ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله ដឹងថា អ៊ីបនូ មុលយ៉ូម عليه السلام ធ្វើឃាតព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله ដោយដាវ ។ ទាំងនេះមិនមែនអ្វីដែលល្អទេ? ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله មានវចនៈថា៖ "គឺដូច្នោះឯង ។ តែវាជាអ្វីដែលល្អនៅក្នុងយប់នោះ ព្រោះរឿងដែលអល់ឡោះហ្គ័រ رحمته បាន បញ្ជាមកនោះនឹងប្រព្រឹត្តទៅជាស្ថាពរ ។" (تفسير نور الثقلين) រក្សាលទ្ធិ៣១ ហ្វាត្វា ៩៩)

***

5. * 5. إِنَّ أَبِي الْحَدِيدِ فِي (شَرْحِ نَهْجِ الْبَلَاغَةِ)، قَالَ: رَوَى ابْنُ دَرَيْلٍ، قَالَ: لَمَّا خَرَجَ عَلَيَّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) مِنَ الْكُوفَةِ إِلَى الْحَوْرِيَّةِ، قَالَ لَهُ رَجُلٌ: يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ، سِرَّ عَلَى ثَلَاثِ سَاعَاتٍ مَضِيٍّ مِنَ النَّهَارِ، فَإِنَّكَ إِِنْ سِرَّتَ السَّاعَةَ أَصَابَكَ وَ أَصْحَابَكَ أَدَى.

៥. អ៊ីបនូ អាហ្វិ អាល់-ហ្គាដូ នៅក្នុង[សាត្រា]ស្តារ៉ាហ៍ហ្គ័រ ណាស៊ូយ៉ាល់-បាឡាកោះត្តិ មានប្រសាសន៍ ថា អ៊ីបនូ ផ្លែស្ពីល បានរាយការណ៍ថា កាលអាល់ صلوات الله عليه وآله បានចេញពីគូហ្គាស៊ូទៅកាន់អាល់-ហ្គាររីយ៉ាស៊ូ បុរសម្នាក់បានប្រាប់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله ថា៖ "អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه وآله អើយ ចូរធ្វើដំណើរពីពេលក្នុងមួយថ្ងៃ

ពាក្យរាយ

- ដៃគោងជាទីទុកចិត្តបំផុត ឬ បង្កាន់ដៃមាំបំផុត [៣១:២២] ។ 26
- អត្ថន័យរបស់ អាណិហ្ស ឡាំ មីម [២៩:១].....4
- អ្វីក៏ដោយដែលអស់ឡោះហ្ន៎ ﷺ ប្រាប់ឲ្យអស់ទេវតាដឹង ព្រះអង្គ ﷺ ប្រាប់មូហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ និងព្រះរាជបុត្ររាជ
នត្តា ﷺ របស់មូហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ ឲ្យដឹងដែរ [៣១:៣៤] ហ្វាឌីស្ទ ៣ ។ 35
- វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ ﷺ និងអាឡី ﷺ ជាឪពុកម្តាយរបស់សហគមន៍នេះ [៣១:១៤-១៥] ។ 15
- ពេលអស់ឡោះហ្ន៎ ﷺ មានបំណងល្អលើអ្នកណា អ្នកនោះឮនិងយល់ ។ ពេលអស់ឡោះហ្ន៎ ﷺ មានបំណង
អាក្រក់លើអ្នកណា ចិត្តអ្នកនោះត្រូវបិទ មិនឮ មិនយល់ទេ [៣១:៦-៩] ។.....11
- ការច្រៀងត្រូវហាមចំពោះបុរស លើកលែងតែស្ត្រីនៅក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍ [៣១:៦-៩] ។ 9
- ជួញដូរការច្រៀងត្រូវហាម [៣១:៦-៩] ។ 10
- សម្លេងកណ្តាស់អាក្រក់ (គឺសម្លេងកណ្តាស់ខ្លាំងៗ) [៣១:១៩] ។ 22
- សមុទ្រទឹកខ្មៅសម្រាប់សរសេរព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎ ﷺ [៣១:២៣-២៧] ។ 29
- សព្វសារពើនៅក្រោមអំណាចអាឡី ﷺ [៣១:២០-២១] ។ 25, 32
- សត្វលាគឺបុគ្គលទី១ និង បុគ្គលទី២ [៣១:១៩] ។ 22
- អាល់-ណាដ្ឋារ ប៊ីន អាល់-ហ្វារីស្ទ [៣១:២០-២១] ។ 24